

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Birželis — June 28, 1967

Nr. 74

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GLASSBORO SUSITIKIMAS

JOHNSONO-KOSYGINO SUSITIKIMAS MAŽAME NEW JERSEY MIESTELYJE SUSTIPRINO VILTIS TŲ, KURIE LAUKIA ABIEJŲ DIDŽIŲJŲ VALSTYBIŲ 'KONCERTO', TAČIAU GALIMYBĖS PADIKTUOTI SAVO VALIĄ VISAM PASAULIUI ŠIUO LAIKU GEROKAI SUMAŽĖJUSIOS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prieš dešimt metų, kada Washingtonas buvo neabejotinas vadas viso laisvojo pasaulio, o Maskva raudonos jo dalies, atrodė, kad užtekėtų tom dviem sostinėm susitarti, kad visame pasaulyje išviešpatuotų ilgesnė taika. Iš amerikiečių pusės tam buvo

nemažai pasidarbuota, Maskva tačiau norėjo visuotinę taikos troškimą išnaudoti savo naudai, savo įtakos praplėtimui. Jei prieš 11 metų sovietams pasisekė Suezio krizę išnaudoti savo naudai ir tvirtai pastatyti koją Viduržemio jūros baseine, tai tolimesnės krizės nebuvo tokios sėkmingos. Chruščiovas, laimėjęs Suezio ir ta proga numalšinęs Vengrijos sukilimą, gavo iš dalies trauktis Kuboje, o dabartiniai Kremliaus valdovai per kelias dienas patyrė milžinišką smūgį iš mažyčio Izraelio. Smūgį ta prasme, kad atsakymas į jį buvo susijęs su pasaulinio karo rizika, kurios Maskva nenori ir negali priimti. Kartu paaiškėjo, kad mažesnės valstybės, buvusios ar esančios Washingtono ar Maskvos žinioje vis daugiau ir daugiau yra linkurios būti savistovės, o mažiau priklausomoms.

Tiesa, dar nevisai aišku, ar Nasseris elgėsi visai savarankiškai provokuodamas Izraelio užpuolimą, ar jis tam buvo gavęs sovietų sutikimą. Paskutiniu atveju sovietų žvalgybos būklės įvertinimas pasirodė esąs labai netikęs ir neatitinkąs tikrąsias. Galimas daiktas, kad Nasseris paskelbė Akabos įlankos blokadą, kas buvo pagrindinė karo veiksmų priežastimi, be sovietų tiesioginio sutikimo. Tuo atveju turėtumėm įrodyti, kad savo vasalus suvaldyti nėra lengvas dalykas ir didelė valstybė.

Toks atvejis būtų paskatinimas Maskvai mažiau pasitikėti savo įvairios rūšies vasalais, vietoje to verčiau ieškoti

vaadinamo 'koncerto' su amerikiečiais, kurių amerikiečių 'viešosios nuomonės' įtaigotojai visą laiką vaizdavo kaip siektiną užsienio politikos idealą. Tiesa, tai pažiūrai didoką smūgį suteikė Izraelio - arabų paskutinis karas. Vėl pasigirdo balsų, kad sovietai yra blogas ir nepatikimas partneris, tačiau iš kitos pusės buvo jau taip išsibėgę, kad Johnsono - Kosygino susitikimas mažame New Jersey miestelyje Glassboro vardu buvo 'viešos nuomonės' labai maloniai sutiktas.

Atgal pažvelgus, sovietams turėtų būti gaila, kad jie nuo Kenedy administracijos laikų jiems taip aiškiai ir primigtinai siūlomos amerikiečių rankos tuoju pat nepriėmė, nes dabar būklė pasikeitė jų naudai ta prasme, kad jie virto savo vasalų tarnaitėmis. Tai, žinoma, gerokai perdėta. Tačiau jei suvokti, kad Maskva neturi jokio kito pasirinkimo kaip remti šiaurinę Vietnamą ir arabus, nors tai galėtų privesti prie pasaulinio karo, tai visiškai versta abejoti tokios politikos naudingumu Maskvai. Bet tai dar ne viskas. Kas gi bus tada, kai kitos valstybės išsigsau atominių ginklų? Jau dabar sakoma, kad Izraelio - arabų susirėmimas buvęs paskutinis konfliktas konvencionaliais ginklais. Sekanti kartą jau bus kovojama atominiais ginklais, kuriuos ir Egiptas ir Izraelis galėtų turėti. Žodžiu, atėjo paskutinis momentas susitarti dėl atominių ginklų neišplėtimo, jei jis dar nepradžios. Dėl to šis punktas buvo svarbiausias Johnsono - Kosygino pašnekesyje. Abiem valstybėms labai svarbu išlaikyti savo monopolį, nes atominiai ginklai mažesnių valstybių, kad ir sąjungininkių rankose, sudarys didelį pavojų, nors gal ir netiesioginį abiem super-valstybėms. Kas būtų, pavyzdžiui, jei



Lietuvių kryžiaus atidengimo iškilmės Flushing Meadow parke New Yorke birželio 17 d. Prie kryžiaus gėlių vainiką deda VLIK pirm. dr. J. Valiūnas. Šalia stovi choristai, išplėdę meninę programą. R. Kisieliaus nuotrauka

ATVIRAS LAIŠKAS KOSYGINUI

Birželio 22 d. New York Times laidoje tilpo skelbimas (kitą kartą laiškai nebūtų patalpinami), kuriame atviro laiško formoje Committee to Restore Lithuania's Independence vardu pasirašę A. Budreckis, R. Kezys, A. Mažeika, J. Miklovas ir A. Sniečkus, cituojant Kosygino pareiškimus JTO specialioje sesijoje, stato jam eilę klausimų, kuriuose iškeliami jo išdėstytų principų ir reikalavimų kontradikcija su Sov. Sąjunga vykdoma politika okupuotose Baltijos kraštuose.

Laiško-skelbimo gale pažymėta, kad neatitai-

sius padarytos skriaudos Baltijos valstybėms ir neatstaus jų nepriklausomybės, Kosygino kalbos JTO būtų tik tuščia veidmainystė.

IŠNAUDOJA EXPO 67 SAVO PROPAGANDAI

Expo 67 vyksta įvairiausių tautybių pasirodymai. Tų pasirodymų kultūrinė programos dalis įdomi, įvairi ir, dažniausia, rinktinė -- aukšto kultūrinio lygio. Bet neapsieinama ir be propagandos, ypatingai gi stebinti "tarybinių" atstovų prižiūrimų tautų pasirodymus.

"Tarybinės Latvijos" dienų daugelis užkliuvo ir už tokios propagandinės meškerės: susirinkę programos žiūrovai, jų tarpe daugelis naujųjų ateivių latvių, gavolapukus su klausimu "ką žinoite apie tarybų Latviją?" O atsakyti reikėjo "teisingai" klausimą "kuriais metais tarybų Latvija įstojo į Sovietų Sąjungą: -- 1917, 1919, 1940 ar 1945?"

Ir atsirado žmonių skubėjusių užpildyti kortelės, kad laimėjus pigias,

nieko nevertas dovanėles, dalinamas scenoje filmų aparatams filmuojant.

Latviai gailisi, kad atsirado naivių žmonių, parodęsių dalyvauti tokia me suktai paruoštame "plebiscite".

NEI PATYS GAMINA, NEI KITIEMS LEIDŽIA...

"Neretai pas žmones galima pamatyti mažo galinumo variklius", — rašo komunistų partijos Lietuvoje leidžiamas VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS (birž. 11) ir piktinasi: — "tokie varikliai dažniausia įsigjami ne parduotuvėse (jų ten beveik nebūna), o, kaip sakoma, "tamsiais keliais".

Čia ir išlenda aikštėn "socialistinio sąmoningumo" skiepas. To reiškinio pranešėjas piktinasi ne tuo, kad žmonėms, matyt, reikalingos prekės nėra parduotuvėse, o tik tuo, kad kai kas vis dėlto gauna ją kitur. Siūlo įvesti ir mažų variklių registraciją, kad reikėtų parodyti dokumentą, įrodantį, kur prekę pirka... Registracija, žinoma, nepagamins daugiau variklių, bet atgrasys nuo to ir "privatininkus". "Socializmo įsąmoninimas", matyt, vyksta pagal "šuns ant šieno filosofiją": gamybos priemonės monopolizavusi valdžia nei pati gamina, nei kitiems leidžia. Ir tai vadinama kova su išnaudojimu... (ELTA)

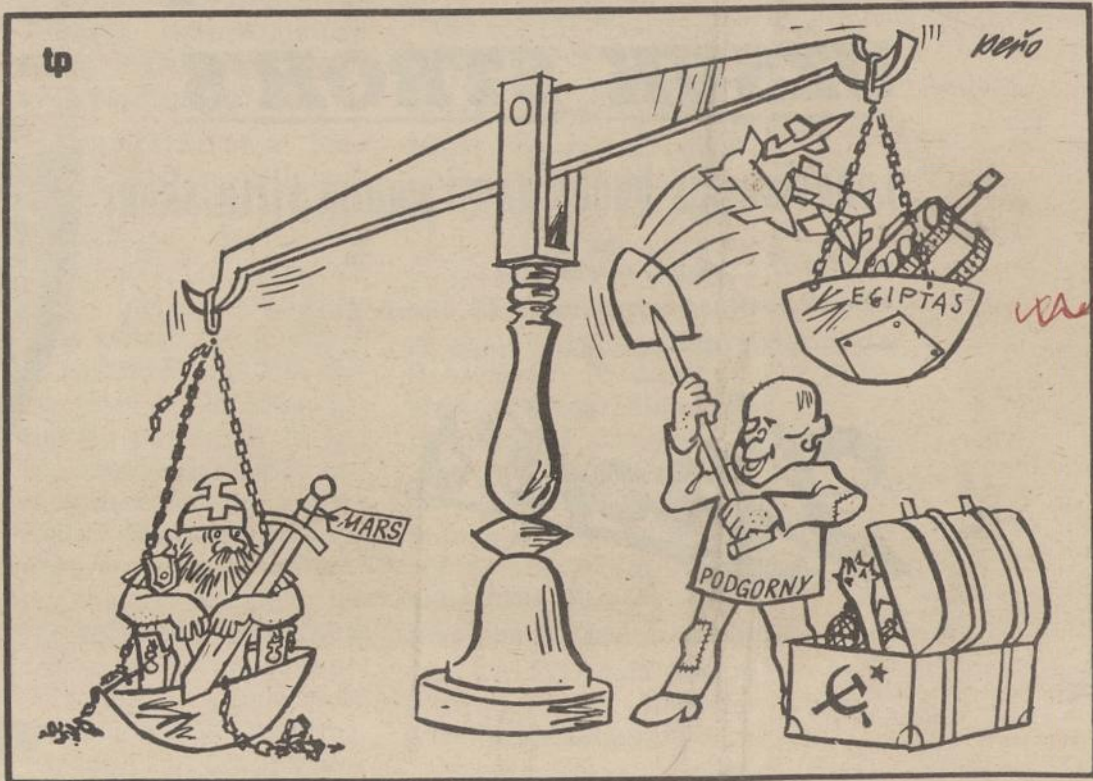
DR. DANIELIUS DEGESYS — DIRVOS PLANAVIMO KOMISIJOS PIRMININKAS

Paskutiniame suvažiavime, iškilus Dirvos ateities svarstymo reikalui, kaip žinoma, buvo nutarta artimiausiu metu prie Vilties Draugijos Valdybos Clevelande ir ALTS Valdybos Chicagoje sudaryti Dirvos ateities planavimo komisiją, kurios, susidedamos iš atitinkamų specialistų, išnagrinėtų sąlygas vienoje ar kitoje vietoje Dirvai ilgesniam laikui įkurdinti tuo atveju, jeigu dėl rasinės maišaties prisieitų Dirvą iš dabartinių patalpų Clevelande perkelti. Kiekviena tokia komisija sudarytina iš penkių asmenų ir savo studijinį planavimo dar-

bą atliktų glaudžiam kontaktui su atitinkama Valdyba. Galutinis sprendimas būtų padarytas abiejų Valdybų sutarimu, planavimo komisijoms pateikus savo sugestijas ir suplanuotas išvadas.

Pagal šį visuotinio Vilties Draugijos susirinkimo nutarimą, Vilties Draugijos Valdyba tokios planavimo Clevelando komisijos pirmininku pakvietė dr. Danielių Degesį, kuris šį pakvietimą priėmė ir artimiausiu metu pakvies kitus komisijos narius.

ALTS Valdyba panašią komisiją netrukus sudarys ir Chicagoje.



Podgorny: -- Palauk, mes tuoj tave pakelsime!

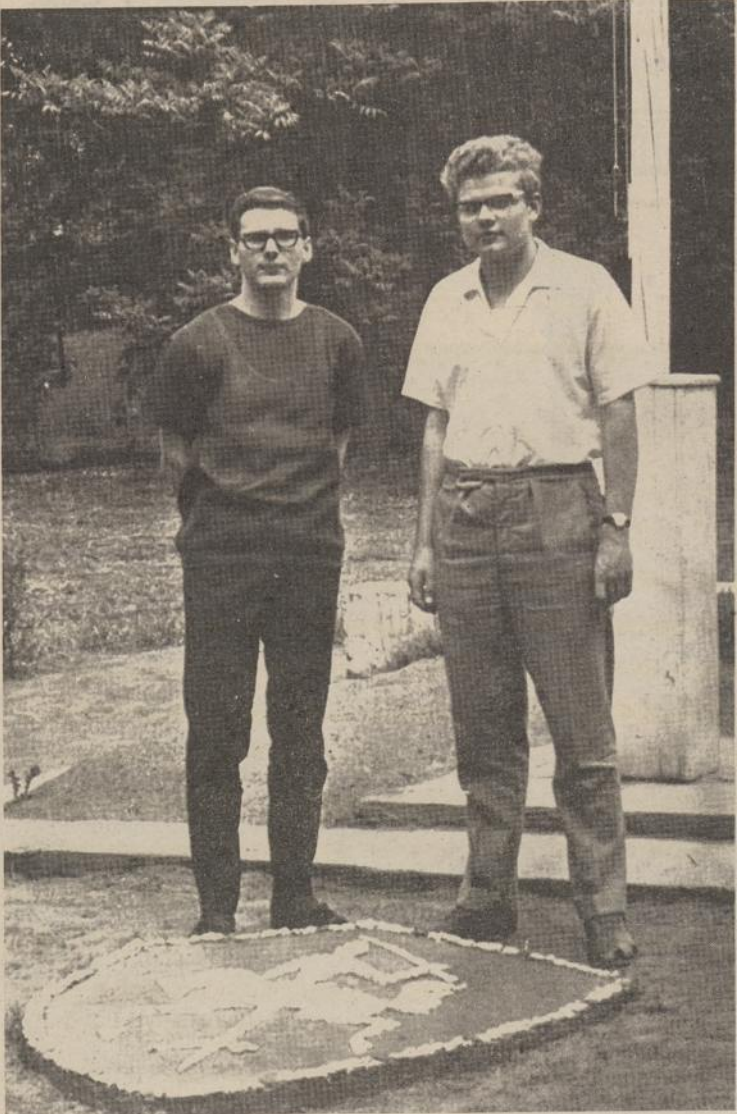
• Prezidentas Johnsonas dėl pasimatymų su Kosyginu rado kiek diplomatiškesnę formą, pareiškdamas, kad iš tų pasitarimų nereikia laukti ir tikėtis visų problemų išsprendimo. Pasiektas nors tiek, kad kai kurie klausimai bus toliau svarstomi abiejų kraštų atstovų. Esą, svarbu, kad jis galėtų pareikšti JAV nusistatymą Kosyginui tiesiogiai ir patiekti JAV politikos pagrindinius tikslus su visomis detalėmis.

• Popiežius Paulius VI pradėjo visą savaitę užsitančias ceremonijas įšventinant 27 naujai pakeltuosius kardinolus, kurių tarpe ir 4 JAV vyskupas. Ta proga Popiežius žada paskirti visą eilę naujų vyskupų.

• Sausi Maskvos televizijos komentarai Johnsono — Kosygino pasimatymų klausimu kalba tik apie tai, kad pasimatymai įvykę vykdant Maskvos "taikią koegzistencijos dvasią" ir — prez. Johnsonui reikalaujant.

• Nepaprastai nuostolingos audros siautė Vak. Europoje, nušlavusios nuo žemės paviršiaus kelis Prancūzijos kaimus. Žuvusių ir sužeistųjų skaičiai auga Belgijoje ir Olandijoje. Audrų buvo paliesti Anglijos ir Vokietijos pakraščiai.

BAIGĖ VASARIO 16 GIMNAZIJĄ



Šiais metais baigusieji Vasario 16 gimnaziją Alfredas Starukas ir Andrius Smitas. Fr. Skerio nuotrauka

Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje paskutiniosios — IX klasės mokiniai A. Landas, Alfredas Starukas ir Andrius Smitas šiomis dienomis išlaikė gimnazijos baigimo egzaminus. Jie gimnazijos baigimo diplomus gaus liepos mėnesyje.

Alfredas Starukas gimė Vokietijoje 1948 metais. Į Vasario 16 gimnaziją įstojo 1961 metais, baigęs vokiečių pradžios mokyklos 4 skyrius, visai nemokėdamas lietuvių kalbos. Būdamas gimnazijoje, kaip gabus ir darbštus mokinys, tuoj išmoko lietuvių kalbą ir įsijungė į lietuvišką jaunimo veiklą: įstojo į skautų draugovę, gimnazijos chorą ir tautinių šokių grupę. Kartu dalyvavo ir gimnazijos rengiamuose vaidinimuose. 1963 m. su kitais gimn. skautais atstovavo lietuvių skautus Graikijoje vykusiame pasaulinėje skautų Jamborėje. Kaip geras akordeonistas, kartu su gimnazijos tautinių šokių grupė dalyvavo visuose gimn. pasirodymuose ne tik pačioje gimn., bet ir už jos ribų: Italijoje, Berlyne ir kitur. Paskutiniu metu ėjo skautų draugovės draugininko pareigas, o dabar yra Aušros skautų tunto adjutanto.

GLASSBORO SUSITIKIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

damasi išstumti amerikiečius iš arabų naftos prekybos. Panašiai ir britai pasisakė už Izraelio pasitraukimą iš užimtų teritorijų ir faktinai senosios būklės atstatymą. Tai būtų dar vienas argumentas už Washingtono ir Maskvos tiesioginį susitarimą be priklausomybės nuo abejotinų sąjungininkų. Iš kitos pusės, nepaisant Glassboro susitikimo rezultato, Kremlius ir toliau nenorės atsisakyti nuo įvairiausių intrigų už Washingtono nugaros. Užtat ir geriausi rezultatai neturėtų sukelti neatsargaus optimizmo — geriausias priešas ir toliau palieka sumuštas priešas.

Andrius Smitas gimė Vokietijoje 1947 metais. Į Vasario 16 gimnaziją įstojo 1961 metais, baigęs vokiečių pradžios mokyklos 7 skyrius ir jau motinos išmokytas lietuviškai skaityti ir rašyti. Būdamas gimnazijoje gavo kelias premijas už lietuvių kalbos rašinius. Redagavo ir išleido gimn. mokinių laikraštėlį. Apie gimn. gyvenimą rašinėjo įvairiems lietuvių laikraščiams. Priklausė skautų draugovei. 1966 metais vienintelis iš gimnazijos mokinių dalyvavo Pasaulio Jaunimo Kongrese Chicagoje ir atstovavo gimnaziją.

Landas yra gimęs Lietuvoje ir ten baigęs pradžios mokyklą. Prieš kelis metus su tėvais atvyko į Vokietiją ir įstojo į Vasario 16 gimn. Gimnazijoje priklausė ateitininkams. Laiškų Lietuviams jaunimo rašinių konkurse už savo rašinį gavo antrąją premiją.

JAUNAS INŽINIERIUS



Inž. R. V. Petniūnas

Raymondas — Vytautas, sūnus Igno ir Birutės Petniūnų, gimė Lietuvoje, Kaune 1944. I. 15. Š.m. birželio mėn. 12 d. Storrs, Conn. sekmingai baigė Connecticut valstijos universitetą gaudamas bakalaurų laipsnį — elektros inžinieriaus diplomą.

Ten pat po pietų įvykusioje karinėje ceremonijoje Raymondas V. Petniūnas JAV Prezidento aktu buvo pakeltas į 2-

rojo leitenanto laipsnį. Raymondas šalia savo pagrindinių mokslo studijų išbuvo 4 metus ROTC kadetu. Už pasižymėjimą kursų metu gavo Distinguished Military Student vardą ir atitinkamą garbės ženklą prie uniformos.

Savo karinį kursą baigė su Distinguished Military Graduate.

Tuoju po priesaikos ir pakėlimo į karininko laipsnį, specialiu Karinės Vadovybės įsakymu Raymondas buvo pašauktas į JAV kariuomenę aktyvion tarnybon ir turėjo skubiai per 24 valandas pasiekti paskirimo vietą Georgia valstijoje.

Raymondas studijuodamas pasižymėjo lengvoje atletikoje — bėgime 600, 400 ir 100 jardų distancijoms jam nebuvo konkurentų.

Raymondas kaip susipratus lietuvis, aktyviai reikšėsi skautiškoje veikloje, dar gyvendamas Hartforde vadovavo garsiajai L. S. B. jūrų skautų "Žuvėdros" valčiai, kuri mūsų skautijos istorijoje, 1956 metais pirmoji išnešė lietuvių trispalvę į Atlanto vandenį.

Gi 1961 metais L.S.B. varžybose jo valtis "Žuvėdra" laimėjo pirmąją

vietą, laimėdama specialią "Vyties" vardą gairę. Paskutiniu metu Raymondas vadovavo "Gen. T. Daukanto" vardo jūrų budžių igulai Hartforde.

Už pasižymėjimą lietuviškoje skautiškoje veikloje, Raymondas yra apdovanotas L.S.B. Jūrų Skautijos 35-rių jubiliejinų metų medaliu ir L.S.B. garbės žymiais: "Pažangumo", "Vėliavos" ir "Tėvynės Sinaus". Visa tai buvo pasiekta dėka jo darbštumo, kuklumo bei pareiškimo.

Š.m. birželio mėn. 18 d. Hartforde per lietuvių radijo valandėlę, kurią veda Algimantas Dragunevičius, Raymondo sekmingo mokslo baigimo proga buvo jautriai ir šiltai paminėtas ir vietos visuomenės vardu palinkėta jaunam inžinieriui ir karininkui tolimesnės sėkmės ir Gerro Vėjo!

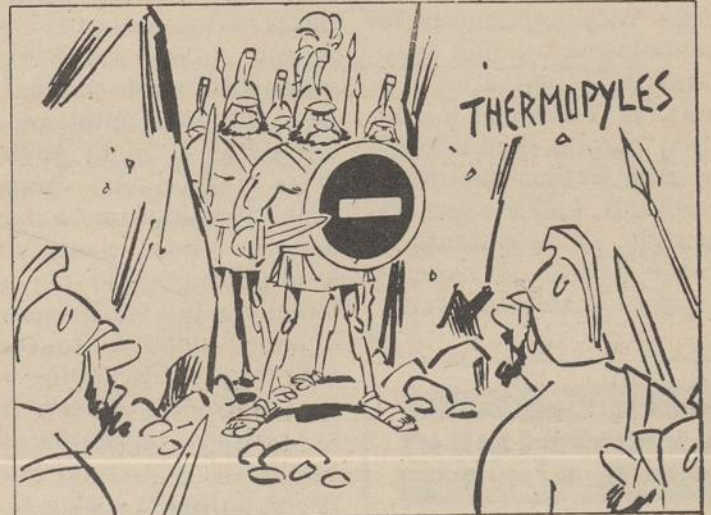
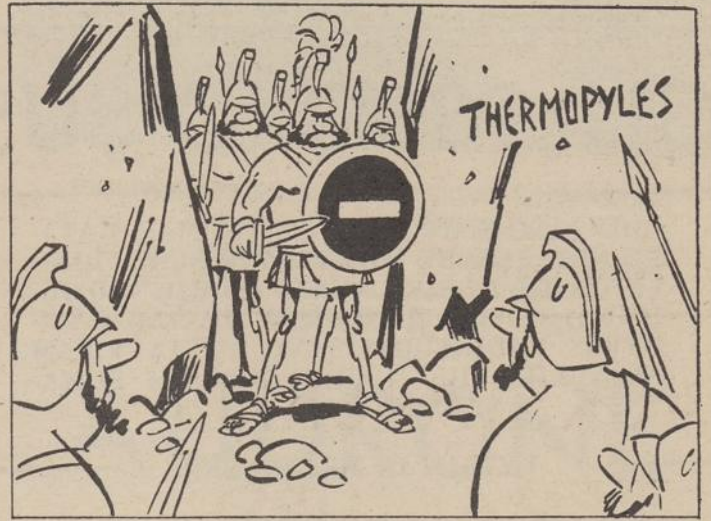
Paminėjimas jo garbei buvo užbaigtas Jūreivių maršu.

P.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

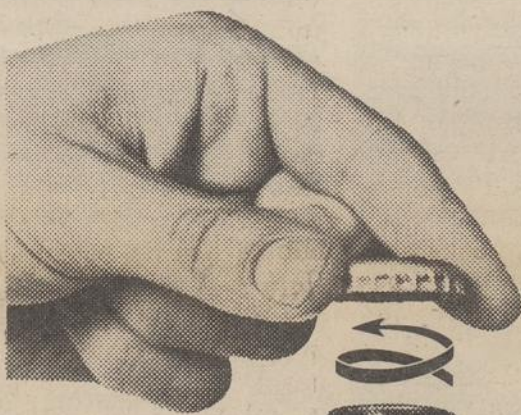
Septynių skirtumų galvosūkis

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus.



Teisingą sprendimą rasite šiame numeryje kitą vietą.

The Stroh Brewery Company, Detroit, Michigan 48226



NUSUK KAMŠTĮ...



UŽSUK STROH'S

Lengviausias būdas gauti ugnim virtą skonį

- šešių ir aštuonių paketuose
- be depositų, be grąžinimo 12 uncijų bonkos
- naudokite atsuktuvą, jei tinka

Stroh's

UGNIM VIRTAS SKONIS



DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

AUKŠTAI SKRISI - ŽEMAI TŪPSI

Kol žmonės tikės, kad šio krašto spauda iš tikrųjų yra laisva, tol nedaug pavojaus tos laisvės nustoti. Kai tik žmonės sužino, kad spauda sąmoningai iškraipo žinias, kreivai pristato atsakingą darbą dirbančiuosius ar kitaip savo puslapius naudoja savanaudiškiems tikslams, visuomenė pasidarys apatiška...

Taip galvoja vienas nedidelis amerikiečių laikraštis ("Record", Cureo, Texas). Ir sunku būtų su tomis mintimis nesutikti. Amerikiečių spaudai ir jos laisvei pavojus užsimenamas žvelgiant į didžiosios spaudos koncentraciją vieno kurio koncerno nuosavybėn. Mažųjų miestų ir piešiesių mažoji spauda stengiasi atsilaikyti išlaikant nepriklausomą mintį ir puoselėjant taip svarbią spaudos laisvę, taip brangų vienetą didžiojo žmogaus laisvių kovos sferoj. O spaudos laisvę atspindi jos įvairumas, individualumas, kartu ir atsakomybė prieš visuomenę.

Lietuvių išeivijos spauda yra įvairi, joje reiškiamos įvairios nuomonės, tik gal kartais pristinga to atsakomybės prieš visuomenę jausmo. Gi nesmerkimo individualumo, kaip tokio, apsirėškimai kartais per daug nukrypsta į egoizmą.

Vieną tokių pavyzdžių randame Lietuvių Fronto Bičiulių leidžiamame žurnale "I Laisvę" (1967 m. kovo mėn. 39 nr). Straipsnyje "Gana tūpčiojimo vietoje", šalia kitų su didele bravūra pasakytų minčių, randame dar tokią:

"Jau kuris laikas Lietuvos laisvinimo darbe egzistuoja vakuumas. Tą tuštumą iki tam tikro laipsnio bandė ir bando užpildyti Rezoliucijos Remti Komitetas, Lapkričio 13-sios Manifestacijos žygininkai ir kiti vienetai. Gyvenimas nemėgsta tuštumos. Nebūnant pranašų, galima pasakyti, kad jei veiksniai ir toliau pilnai nepajudės, naujų veiksmų infliacija ne mažės, o, priešingai, didės.

Lietuvių visuomenė laukia veiksmų laisvės trimito, šaukiančio tikran žygin. Laisvieji lietuviai laukia iš veiksmų ne tūpčiojimo vietoje, o pilna to žodžio prasme žygių kovoje dėl Lietuvos laisvės".

Jeigu jau kas spaudoje ieško tuštumos, čia ji patiekta visoje savo tuštybių tuštybėje. Autorius tik dabar sužinojo, kad visuomenė laukia "laisvės trimito". Na, ir išgirdo tą trimitininką, pučiantį į skardinę dūdą. O kai dėl laukimo "pilna to žodžio prasme žygių", atrodo, nieko kito nelieka, kaip dr. K. Valiūnui užsidėti karišką uniformą. Gal tada ir trimitininkui pasirodytų, kad ruošiamasi žygiui -- "pilna to žodžio prasme"...



Mums rašo

LIETUVIŲ - LENKŲ SANTYKIŲ REIKALU

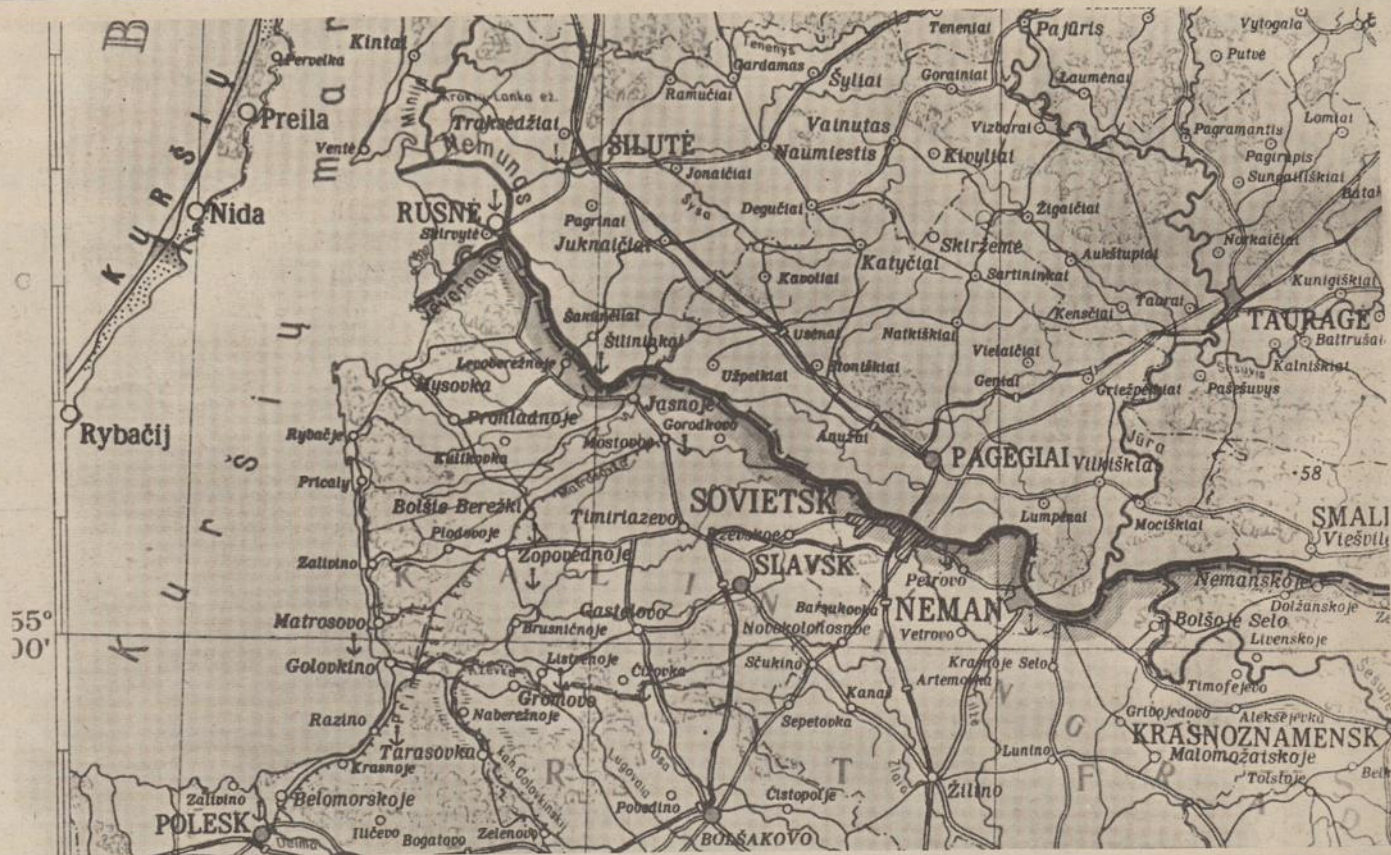
Spaudoje karts nuo karto keliamas santykių su lenkais klausimas.

Istorijos bėgyje lenkai visą laiką Lietuvą laikė tartum savo krašto dalimi ir todėl jų politika buvo grindžiama taja kryptimi.

1930 m. Lietuva, švęsdama 500 metų Vytauto Didžiojo mirties sukaktį, prisiminė Vilniaus žaidimą. Šaulių Sąjungos leidinyje, išleistame

1931 m. Vasario 16 d. proga, rašoma: "Vilniaus žaidimas vis dar neužgijusi ir nematyti, kad greitai laukia ji užgyti. Lenkai okupuotoje Lietuvos daly šeiminkauja ir naikina lietuvių. Visą Lietuvą buvo sujudinęs lenkų kruvinas Mitraukoje žiaurumas".

Kokie žiaurumai lenkų buvo daromi Vilniaus krašte lietuviams, verta kiekvienam dar kartą perskaityti Jeronimo Cicėno knygoje "Vilnius tarp audrų". Šioje knygoje ras atsakymą tie, kurie nori su lenkais, ar tikriausiai pasakius, su lenkų vadovaujančiais asmenimis bei jų veiksniais draugiškų santykių palaikymo. J. Cicėno knygoje aprašyti lenkų veiksmai okupuotoje Lietuvos dalyje aptemdo jų atšvęstą 1000 metų krikščionybės įvedimą. Atrodo, kad lenkų vado-



Vietovardžių žalojimas Prūsų Lietuvoje

Jonas Miškinis

Vokiečiai, nutautinę Prūsijos lietuvių, ryžosi pagrindinai suvokietinti ir lietuviškas vietoves. Visuose Rytrprūsioose buvo užsimoję išnaikinti visą, kas tik yra lietuviška. Prie tikslo ėjo gana sistematingai ir planingai.

Idomių žinių apie Rytų Prūsijos vietovardžių suvokietinimą rašo dr. Fritz Gause savo knygoje "Neue Ortsnamen in Ostpreussen seit 1800".

Iš pakeistųjų vietovardžių sąrašo galima matyti, kad iki 1935 metų buvo suvokietinta per 100 kaimų vardų, neskaitant tų, kurių pavadinimai dingo sujungiant du kaimus į vieną.

Iš dr. Fr. Gausės knygos aiškėja, kad vietovių suvokietinimas buvo daromas politiniais sumetimais. Lietuviai, anot autorius, tik vėlesniais kryžiuočių viešpatavimo laikais iš Lietuvos atvykę į dabartinius Rytrprūsio, kur buvo įgyvendinti kaip kolonistai. Girdi, visi lietuviai, kaip ir virtę vokiečiais, lietuvių ir mozūrų kalba beveik

visiškai išnykusi. Tik apie Allenšteiną ir Vakarprūsioose tebesą dar šiek tiek lenkų. Taigi, jo nuomone, tų paskutiniųjų lietuvių ir lenkų bei mozūrų suvokietinimas vėliausiai viename žmogaus amžiuje bus galutinai užbaigtas... Šitą aplinkybę turint galvoj, tvirtina autorius, vietovardžių vokietinimas negalys jokių būdu atsilikti tuo labiau, kad Lietuvos ir Lenkijos politikai ir agitatoriai, remdamiesi visais nelemtais nevokiškais vietovardžių pavadinimais, nuolat iškelia teritorinių reikalavimų kaip kurių Rytų Prūsų plotų atžvilgiu. Vokiečių tautai esanti labai negarbinga ta aplinkybė, kad "šandien vien grynų vokiečių gyvenamam kaime tebeturi nevokiškus vardus".

Nevokiškus vietovardžius keičiant, dr. Gausė pataria elgtis atsargiai ir "diplomatiškai". Taip pat ir visa, kas panašu į spaudimą ir prievartą, būtinai turi būti vengiama. Nacionalizmo gadyneje su tokiomis svetimų tautų dalimis, kurios savaime išstirpsta kitoje tautoje, esą reikalinga "labai atsargiai pasielgti, kad nebūtų sukelta opozicija". Pačiai vyriausybei darant spaudimą dėl vietovardžių suvokietinimo, tatau galėtų ne tik Rytrprūsioose gyvenantieji lietuviai, bet ir Lietuvoje sukelti nepageidaujamą bruzdėjimą, reakciją. To norėdama

išvengti Vokietijos vyriausybė pataria savivaldybėms paduoti "laisvų noru" išreikštą pageidavimą kaimo ar miestelio vardą pakeisti.

Idomu, kokių būdu tas tariamas "išpačių gyventojų tarpo" kilęs sumanymas buvo vykdomas. Paties autoriaus nurodymais, pageidaujamą naują, grynai vokišką kaimo vardą turįs paduoti kaimo mokytojas, dvarininkas, kunigas, arba tam tikrų organizacijų nariai. Jų pareikalavimu kaimo valdyba paduoda prašymą vyriausybei ir ši, išklausiusi Karaliaučiaus esamo valstybės archyvo ir Albertinos "Institut fuer Heimatforschung" nuomonę dėl pageidaujamų naujų vardų taisyklų, patenkinama kaimo gyventojų prašymą. Tokiu būdu vyriausybė lyg laikosi nuošaliai ir jos sąžinė gali būti rami, nes juk ne jos, o kaimo gyventojų iniciatyva iškeliama vietovardžių suvokietinimo klausimas.

Toks gudriai sugalvotas kelias buvo surastas nutautinimui. Vokietinotojai gana keistokais argumentais stengėsi patenkinti savo juodus žygius. Pavyzdžiui, dr. Gausė bando įrodyti, kad ordinas, atėjęs į rytus, atrado ne lietuvių, bet tikrai senprūsų gyvenamus kaimus, kurių senprūsiai vardai dalimi ligi šių laikų yra palikti, nors prūsai jau prieš 3 šimtmečius susilieję

VIRŽUJE: Jei vokiečiai Rytų Prūsijoje stengėsi suvokietinti vietoves, tai ir po kelių šimtų metų dar buvo likę lietuviškos ženklių. Šiandien gi sovietų okupuotoj Prūsijoje nebeliko jokių vokiškų ir lietuviškų ženklių. Kaip matyti iš žemėlapis, šandien ten visi vietovardžiai yra rusiški ir gyventojai tik rusai, atkelti iš Sovietijos gilumos.

su "kultūriškai ir socialiai daug auksčiausio vokieškumu". Lietuviai, tvirtina jis, Rytrprūsioose nėra oborigenai, dėl to ir po jų, kaip kolonistų, įtaka atsiradę lietuviški kaimų vardai būtinai turi būti vėl pašalinti.

Tokius nieko nepagrįstus paaiškinimus skaitant kaip tik aiškėja, jog tuo nervingai stengiamasi pridengti istoriniais šaltiniais daugiopai pagrįstą tiesą -- kad ordinas, čia atsibrovęs, rado ne tik prūsų, bet ir lietuviškų kaimų. Juk yra faktas, kad Friedricho Vilhelmo I laikais, kada prasidėjo milžiniška rytų kolonizacija ir šalia 17.000 į Prūsų Lietuvą atgabentų zalcburgiečių čionai lengvomis sąlygomis įkurdina dar daug tūkstančių kitų vokiečių, neatsirado nė vieno vokiško vietovardžio, bet visur buvo pasilikę senieji lietuviški kaimų pavadinimai. Tik daug vėliau, galiausiai 18 amžiuje ėmė atsirasti daugiau vokiškų kaimų vardų, ypač, kai dideli girių ir pelkių plotai buvo padalinti vokiečiams.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DĖMESIO!

SUTAUPOS, ĮNESTOS IKI LIEPOS 10 D. IR PALIEKAMOS METŲ KETVIRČIUI, DUODA NUOŠIMČIUS NUO LIEPOS 1 DIENOS. NUOŠIMČIAI APSKAIČIUOJAMI PUSMEČIAIS.

Society NATIONAL BANK

PILNO PATARNAVIMO BANKAS
FEDERALINIS DEPOSITŲ DRAUDIMO BENDROVĖS NARYS

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Popietė Tolminkiemyje

1967 m. gegužės 28 dienos popietė pietinės Kalifornijos lietuvių gyvenime reikėtų laikyti istorine. Čia pirmą kartą įvyko K. Donelaičio angliškai prkalbėjusių METŲ (The Seasons), kaip sakoma, "pristatymas" šv. Kazimiero parapijos salėje. Nors ir nežinočiau, kaip geriau pasakyti, - pristatymas pasauliui, amerikiečiams, ar lietuviams, - tačiau įvykis pažymėtinas. Pirmą kartą ši Mažosios Lietuvos didžiojo poeto poema buvo išversta angliškai Baltimorėje, o išleista Los Angeles lietuviškos leidyklos. Tai gi, tą dieną čia ir pakrikštyta. Donelaitis Metų Laikus rašė, juos skyrė ir gal kartais skaitydavo savo Tolminkiemio parapijos būrams - lietuviams "muzikams", valstiečiams, darbininkams, Bet Los Angeles šv. Kazimiero parapijos svetainėje į knygos išleidimo šventę susirinko truputį kitokie klausytojai. Du ar trys šimtai būrų tuoju po pamaldų išsiskirstė į namus ar kas sau. Pasiliko tik 50-70 viežlybų priekų dar kartą išgirsti, ką mums reiškia Donelaitis ir koks jis dabar atrodys angliškai.

Kiek mažoka, bet ką padarysi. Argi kada kitaip būdavo?

★

Iš tikrųjų, ir būrai būtų ši tą naujo išgirdę, bent pramogų turėję.

Knygos išleidimo šventės programa buvo turininga, supaskaitomis, deklamacijomis ir gražios pavadės tenoro A. Pavasario bei L. Zaikienės daino-

mis imtinai. O pramogos teikė, kaip paprastai, atidarymai, sveikinimai, padėkos, diplomų įteikimai, gi ši kartą dar, ko gal niekad vėliau nematysite, ir poeto vertėjo laureato auksinių laurų kartūna apvainikavimo iškilmės. Buvo tikrai visiems malonu asmeniškai pamatyti ir išgirsti Donelaičio angli kalbon vertėją, žinomą rašytoją ir advokatą Nadą Rastenį iš Baltimorės, kuris atliko sunkų ir didelį darbą, sudarysiantį galbūt jo svarbiausią ir patvariausią įnašą kultūrai.

Laurų kartūnos įteikimas ir uždėjimas buvo daugiau atsitiktinė proga. Pasitaikiusi tą dieną ne už Metų vertimą, bet už klat paties Nado Rastenio daug anksčiau angliškai parašytą poemą apie karo baisumą, už ką taiką puoselėjanti Tarptautinė Poetų Laureatų sąjunga Filipinuose dar pernai į atžymėjo Amerikos lietuvių poetu laureatu ir apvainikavo, tik kiek pavėluotai dabar prisiųsdama auksinių laurų kartūną ir diplomą. Diplomo tekstą mūsų viežlybiems priekams viešai perskai-tė konsulas Dr. J.J. Bielskis. Atsiprašau, jei šioje reportažo vietoje būčiau ką nors nevisai tiksliai atpasakojęs. Kartūnavimo iškilmės buvo tokios įdomios, sukėlė gerą nuotaiką ir išblaškė, kad vieną kitą svarbią smulkmeną buvo galima sumaišyti. Net ir Donelaitį kuriam laikui pamiršom.

Bet ne ilgam, nes to neleido salės priešakyje ant stalų išdėstytos knygos su gražiu viršeliu, pilnu labai lietuviškų vaiz-

dų. Sodžiaus trobelės, piemenukas prie karvių, artojas su jaučių jungu, paukštukai, bulviakasyss, rugiapūtė, piovėjas dalgi galanda, ir jau viena guba pastatyta, nors susikūpinusi ir ne tokia poetiška, kaip dail. A. Rukštelės paveiksluose. Ir užrašas - "The Seasons by Kristijonas Donelaitis".

Tai čia tas krikštytųjų kūdikis, knyga, kurią ką tik išleido A.F. Skirius išlaikoma lietuvių Dienų leidykla, - tarp kietų viršelių 128 didelio formato puslapių. Viršeliai ir puslapių pailiustruoti dail. V.K. Jonyno keliais medžio raižiniais iš senesnio lietuviško leidimo dar Nepriklausomybės laikais. Knygos išleidimas ne prabangiškas, bet pusėtinai gražus ir rūpestingas. Pats nesmažiausias jos sutvarkymo dalykas būtų gal tik tas, kad ji prasideda... korektūros klaidų atitaisymu per visą puslapį, vos vos ir vėl naujų klaidų nepriidarant. Jei niekaip nebuvo galima tokiame leidinyje klaidų išvengti, būtų buvę geriau jų atitaisymą nukelti bent į knygos pabaigą.

Šventei praversti leidėjas pakvietė Bernardą Brazdžionį, o programa, kaip minėjau, buvo labai turininga, kone per sunki. Reikėjo išklausti net dvi profesoriškos paskaitos apie Donelaičio reikšmę lietuvių ir pasaulinėje literatūroje. Tuojaupo pamaldų dar pietų nevalgusiems klausytojams iš karto du sunkūs ir kiek per riebius patiekalai nelengva buvo viršinti. Tatai, be abejo, bandė kiek

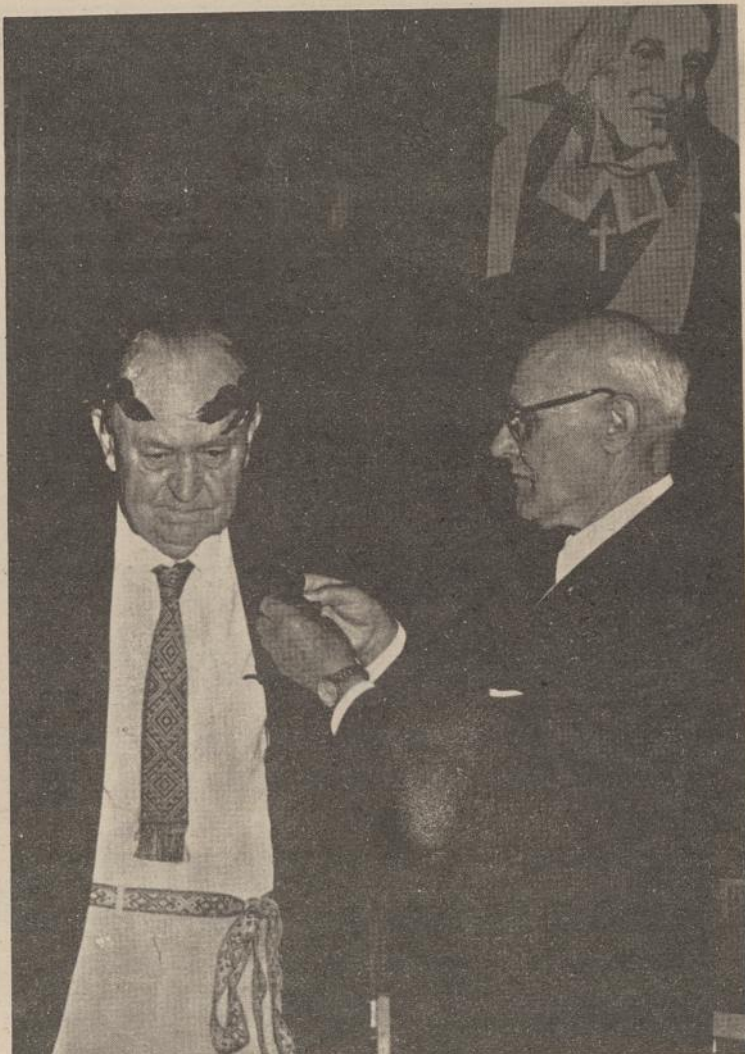
sušvelninti vėliau sekęs deklamacijų ir dviejų solistų dainų koncerto desertas.

★

Nieko nepadarysi: vis tas pats mūsų dabarties vyrų išdidumą triuškinantis pavojus.

Kaip dabar dažniau ir dažniau mūsų "rašto ir druko" baruose, taip ir ši kartą vėl moterys triumfavo. Turbūt nebe-pavyks atsispirti mano rozalimietės kolegės Emilijos Čekienės propaguojamai ir su plačiu pagrindu giriamai galin-gų moterų armijai. Net ir pats Nadas Rastenis neišdrįso atvykti į Angelių Karalienės kaimą be savo žmonos. Ir ne veltui, ir ne be reikalo. Simpatin-ga ponja Rastenienė, programai besibaigiant, skambiai padeklamavo savo vyro eilėraš-tį, skirtą B. Brazdžionio 60 me-tų sukaktuvėms atžymėti. Ta-da, kaip ir dera, švelniai ir itin atsargiai parinktais žo-džiais Nadas padėkojo savo žmonai ypač už tai, kad ji daug prisidėjo prie jo kūrybinių dar-bų sėkmės ir prie Metų verti-mo - savo netrukdytu tą dar-bą atlikti...

O abi paskaitininkės buvo Kalifornijos valstijos kolegijų (Fresno ir Fullerton, California State Colleges) literatūros dėstytojos: prof. dr. Kordelija Jasutyte ir prof. dr. Elena Tumienė. Sprendžiant, iš pasiruošusių išrašų, pirmoji buvo pasiryžusi plačiai išdėstyti sudėtingą temą, bet paskaitos metu pradėjusi trumpinti, kiek blaškėsi ir nervinosi, ir kaip atrodė, daugumas klausytojų nepagavo jos labai gerų, bet nepakankamai populiariai pateiktamų intencijų. Antroji apsi-ribojo siauresne tema, kalbėjo trumpiau, paprasčiau, nesijau-dino ir paliko šviesesnio atoslū-gio įspūdį.



Gen. konsulas dr. J. Bielskis sega aukso medalį Nadui Rasteniui, vainikuotam laurų vainiku. L. Kančausko nuotrauka

Abi profesorės įrodė, kad Donelaitis buvo didelis ir stiprus rašytojas ne tik lietuvių, bet ir pasaulinės literatūros mastu, ir kad vertėjui darbas pavyko atlikti įdomiai ir gerai.

Neturiu kvalifikacijų pats spręsti apie vertimo gerumą ir jo stilistinių plonybių perteikimą angli kalba. Todėl patikėjau paskaitininkėms ir dar kitiems vėliau klausitiems autoritetams, kad Nado Rastenio angliško vertimo kalba esanti sklandi, gyva, taisyklinga ir žodinga. Tik, be abejo, tikriems Tolminkiemio būrams kalbėjęs ir pirmiausia jiems savo kartais grubokus žodžius skyręs, angliškai dabar Donelaitis prakalbėjo gan skirtingu tonu: kažkaip lyg "inteligentiškiau", "poniščiau", padailintas angli devynioliktojo šimtmečio romantikų žodynu, - ir dargi tartum kitokią hegzametru.

Ir kai deklamatorės keletą "Pavasario linksmybių" puslapių atskirais gabalais parečiotavo lietuviškai (Dalila Mackia-lienė) ir tuoju pat angliškai (Violeta Gedgaudienė), viena ir kita beveik nutildydamos done-laitiško hegzametro skanda-

vimus, truputį pasaldintai ir greitai tempu, - iš tikrųjų, tą popietę ir man Donelaitis su-skambėjo beveik kaip sentiment-talus romantikas...

... O happy nightingale! You put to scorn the sound of organ, lute and lyre, - You still in shame the notes of violin and harp, - When you in glory raise your charming voice and cry, - "Jurgut, be good! Wake up, hitch up your steed and speed!"...

★

Knygos krikšto šventės pravedėjas B. Brazdžionis vykusiai ir su geru sąmoju programos metu ne kartą pastebėjo, kad štai vis daugiau ir daugiau atsiranda tokių, kurie patikėjo Donelaičiu ir jo didybe. Patikėjom mes lietuviai, o dabar patikės ir amerikiečiai ir visi angliškai skaitantieji. Ir tuo patikėjęs leidėjas Antanas Skirius štai išveda Donelaitį į anglosakų pasaulį.

Remdamas šiuos gražius žodžius ir sveiką optimizmą, de-ją, aš dar ne viskuo patikėjau. Pasikeitimas vis dar atrodė laitiško hegzametro skanda-

(Nukelta į 5 psl.)

Viešėdami Chicagoje pirkite naują modernioj

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uralt Import. Brandy ... 5th — \$5.49
2. M. & Moore 5 years old
86 proof Whiskey 5th — \$3.19
3. Cointreau Liqueur & Brandy 5th — \$4.95
4. Chateau De PARAMA
New York State Champ. Bot. — \$2.98
5. French Bordeaux Wine 5th — \$0.98

6. May Wine Imported
From Germany 5th — \$0.98
7. Imported 5 Star Greese Brandy 5th — \$4.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

ŠPIONAŽO PINKLĖSE

JOHANNES M. SIMMEL

(36)

1940 m. gruodžio 7 d. greitasis traukinys punktualiai įvažiavo į Marselio stotį. Paul de Lentier, iškišęs galvą pro langą, dairėsi į peroną. Jis atpažino Bauvier siluetą, kuris turėjo nedidelį lagaminėlį. Kai de Lentier pamojo jam ranka, Kai traukinys sustojo, Bauvier pribėgo prie savo draugo vagono. Bet pirm negu kas spėjo iš traukinio išlipti, trisdešimt policininkų apsirengusių civiliai apsupo vagoną. Komisaras sulaukė Bauvier, apkaltindamas aukso spekuliacija. Tuo pačiu metu kiti policininkai vagonė suėmė Lentier. Kai geležinkelio stoty buvo vykdoma ši operacija Bristol viešbuty trys vyrai, apsirengę viešbučio tarnautojų uniformomis, iš Bauvier apartamento iškraustė tris didelius lagaminus, kuriuos pakrovė į sunkvežimį ir nuvežė pas Chantal. Tie trys vyrai buvo ne kas kitas kaip pats Lievenas ir dar du Chantal gaujos nariai. Kai už valandos persirengęs tamsiu kostiumu Lievenas atvyko į Cousteau apartamentą, Cousteau ir Simeonas jau laukė. Tomas padavė Simeonui gestapo kolaborantų sąrašą, rastą Bauvier apartamente, bet Cousteau ir Simeonas atrodė tuo mažai susidomėję.

-- Kas yra? -- paklausė Tomas nerimaudamas. -- Ar juos pagavote?
Cousteau linktelėjo galva.
-- Jie yra prefektūroje.
-- O septynios aukso plytos?
-- Mes turime.
-- Tad kas negerai?
-- Bet tai viskas ką mes radome, -- atsakė Cousteau.
-- Kaip? Tik tiek radote? Bet juk Lentier vežėsi didžiausius turtus.

-- Tai mes galvojome, Bet jis nieko neturėjo.
-- Nė vieno gramo aukso, nė vieno dolerio, jokio brangaus daikto, -- pastebėjo Simeonas.
-- Bet... gal kur paslėpė Vagone ar kur kitur traukiny. Gal jis turi bendradarbių geležinkeliečių tarpe. Reikia traukinį iškratyti!

-- Tą mes ir padarėme. Net perkrovėme garvežį anglis. Bet nieko neradome.
-- Kur dabar traukinys?

-- Mes negalėjome jo ilgai užlaikyti.

Staiga Tomas nusišypsojo ir tyloje jo lūpos sujudėjo. Jei Cousteau ir Simeonas būtų mokėję skaityti, jie būtų suprātę iš-tartus žodžius: "Ach, ta mergšė!"

Bet Simeonas nesuprato ir išpūtęs krūtine paklausė:

-- Gal jūs turite idėją kur dinga auksas?

-- Taip, -- atsakė Tomas. -- Aš manau, kad žinau.

Sukandęs dantis Lievenas skubėjo į senąją uostą pas Chantal. Ten jau buvo Bastien Fabre, kuris nudižojo jį pamatęs.
-- Aš kaip tik ruošiausi tavęs ieškoti. Einam į kitą kambarį, Chantal laukia.

Gretimame kambary ant lovos buvo išdėstytas turtas, kokio to namo sienos niekad nematė. Čia buvo apie tuzinas aukso plytų, žiedų, auskarų, brangakmenių ir pundai dolerių ir angliški svarų.
-- Aš buvau teisus galvodamas, kad jūs viską pagrobėte, -- pasakė Tomas.

-- Bet tai dėl tavęs ir mūsų -- pasiaiškino Chantal. -- Aš tada pasakiau savo vaikams, kad turime veikti vieni, nes jei tu sužinosi mūsų planą, su savo aukšta morale bandysi sukliudyti.

-- Kaip jūs tai padarėte?

-- Labai paprastai, -- atsakė Fabien. -- Kai sužinojome, kad Lentier iš Bondol turi atvežti brangų krovinį, mes nuskubėjome tenai. Lentier su savim biėjo vežti ir su pagalba geležinkeliečių paslėpė garvežio anglyse. Čia jau buvo vaikų darbas ir nesunkiai susitvarkėme. Štai visas turtas čia.

Lievenas pasižirto į Chantal ir Fabien.

-- Man labai gaila, bet ši turtą negalėsime pasilaikyti.

-- Kaip? -- abu sušuko kartu.

-- Aš mačiausi su Simeonu ir Cousteau, -- pasakė Tomas ramiai. -- Su jais sutariau, kad jie gauna kolaborantų sąrašą ir viską ką Lentier ir Bauvier čia prisigrobė. Mums priklauso pinigai tuose trijuose lagaminuose, kuriuos pasiėmėme iš Bauvier apartamento, kas sudaro šešiasdešimt aštuonis milijonus frankų.

-- Šešiasdešimt aštuoni milijonai frankų! -- sušuko Bastien išskeldamas rankas. -- tai popieriai kurių vertė kasdieną krinta!

-- Ir tu nori jiems atiduoti tai, kas verta šimta penkiasdešimt milijonų! -- sušuko Chantal.

Tomas pradėjo nervuotis:

-- Bet tai Prancūzijos turtas! Jis priklauso Prancūzijai. Jis buvo pavogtas iš Prancūzijos. Pinigai lagaminuose priklausė Gestapui ir mes galime pasilaikyti. Bet brangenybės ir auksas yra Prancūzijos. Viešpatie, negi aš vokiečiai turiu jums priminti jųsų pareigą tėvynei?

-- Tai mūsų turtas, -- pasakė Bastien. -- Mes jį pavogėme. Aš randu, kad mes jau užtenkamai padarėme dėl tėvynės.

Bastien ir Tomas toliau diskutavo nervindamiesi, tuo tarpu Chantal darėsi ramesnė ir pagaliau sutiko, kad auksas būtų atiduotas Simeonui.

Areštuotieji Lentier ir Bauvier prefektūroje tuoju parodė savo pažymėjimus vokiečių ir prancūzų kalboje, kad jie dirba dėl vokiečių saugumo ir pareikalavo apie jų areštą tuoju pat pranešti Paryžiui.

Kai Sturmbannfuhrer Walter Eicher sužinojo apie areštą savo dviejų kolaborantų, tuoju iššaukė adjutantą ir liepė paruošti automobilį kelionei į Marselį, atsigabenti suimtuosius, kol jie neišsiplepėjo prancūzų policijai.

-- Baisu, kas gali atsitikti, jei admiralas Canaris sužinos šią istoriją, kad SD plėšikauja neokupuotoj zonoj.

Pats Eicher su savo adjutantų Winteriu gruodžio 8 d. civiliai apsirengę pasirodė Marselyje ir ištraukė Lentier su Bauvier iš policijos rankų. Grįžę Paryžium tuoju išsiuntinėjo telegramą areštuoti tūlą Pierre Hunabelle. Motyvas buvo neaiškus: "SD agentų išdavimas prancūzų organams".

Ši telegrama pasiekė ir Abwehr štabą Paryžiuje, Lutetia viešbutyje. Kapitonas Brenner, trečiojo skyriaus viršininkas, perskaitė konkurentinės įstaigos telegramą, kurioj buvo nurodytos Pierre Hunabelle ypatingos žymės. Liesaus veido, tamsios akys, tamsūs plaukai, ūgis apie 1,75 m. Ypatinga žymė: mėgsta užsiimti valgių paruošimu.

-- Hm! Mėgsta užsiimti valgių paruošimu. Hm! -- kapitonas Brenner pakrapštė pakaušį. -- Ar kartais nebuvo vienas generolas apstatytas tipo, kuris mėgo virtuvę? Tai įvyko užimant Paryžių. Jis pareikalavo atnešti bylą. Ji buvo nestora, bet kapitono atmintis buvo gera: Tomas Lievenas, arba Jean Leblanc, apie 1,75 m. ūgio, tamsių akių, tamsių plaukų. Ypatingos žymės -- mėgsta užsiimti valgių paruošimu.

Kapitonas Brenner pajuto medžiotojo jausmą. Jis turėjo asmeniškų kontaktų su SD ir po trijų dienų sužinojo Sturmbannfuhrerio Eicherio neapykantos priežastį vadinamam Hunebellui, arba Leblancui, arba Lievenui. Su sarkastiška šypsena jis suredągavo raportą savo vyriausiam viršininkui į Berlyną.

Admirolas Wilhelm Canaris pats susipažino su raportu ir jis rado priežastį įgelti savo konkurentui SD. Štai bus proga pamurkdyti Himmlerio nosį!...

Jis pašaukė sekretorę ir pareikalavo Lieveno bylos. Kai už ketvirčio valandos jam buvo atnešta byla, jos aplankas buvo perbrauktas plačiu juodu kryžiumi ir pirmame lape buvo Fritz Loos telegrama iš Lisabonos, kurioj jis rašė, kad dvigubas agentas Tomas Lievenas, arba Jean Leblanc, likviduotas.

Ilgai nelaukdamas Canaris tuoju iššaukė telefonu majorą Loos... (Bus daugiau)



KŪRYBA IR MOKSLAS



Australijos lietuvių muziejus

Kaip Dirvoje buvo jau anksčiau minėta, veikloje Adelaidės lietuvių kolonijoje yra suorganizuotas pirmasis Australijos lietuvių muziejus, kurį šių metų pradžioje iškilmingai atidarė PLB pirmininkas J.J. Bačiūnas.

Su visais didesniais darbais visur ir visada būna tas pats -- juos atlieka ne koks nors bendras junginys, bet atskiras veiklus, energingas ir pasiryžęs žmogus. Ir Australijos lietuvių muziejus Adelaidėje atsirado tik dėl to, kad čia, o ne kur kitur apsigyveno vienas tokių žmonių: Jonas Vanagas.



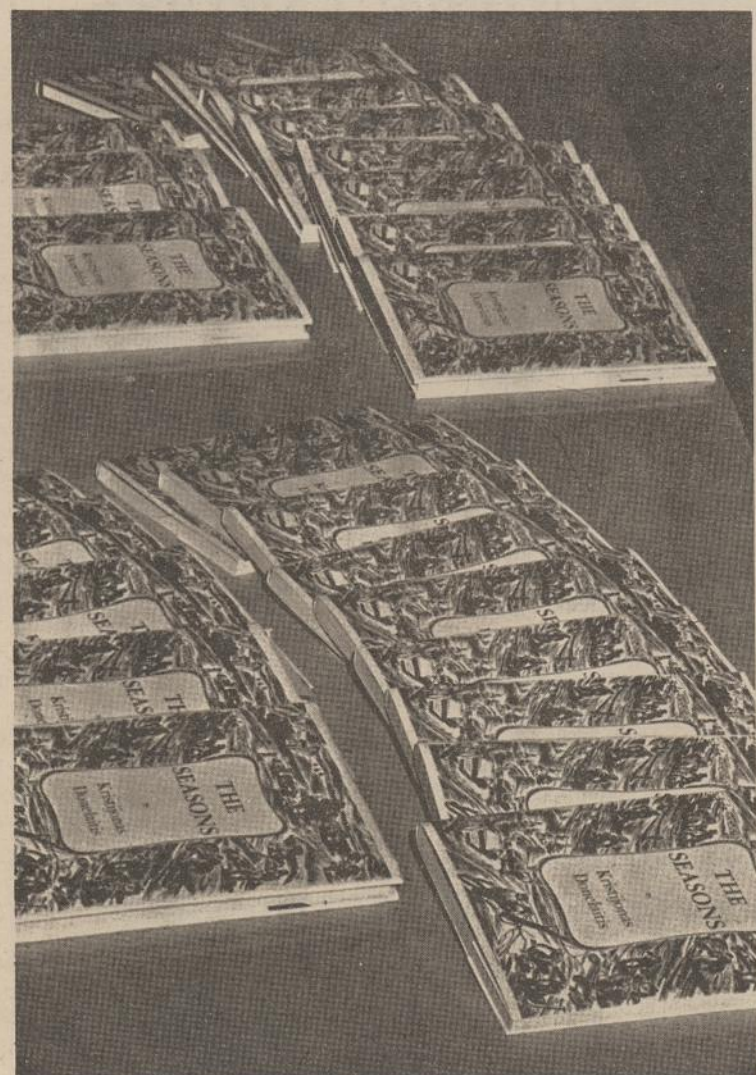
Vilniaus universiteto 250 metų jubiliejinis medalis.

Popietė Tolminkiemyje

(Atkelta iš 4 psl.)

tik tas, kad Donelaičiai per tą popietę buvo išvestas iš Mažosios Lietuvos Tolminkiemio parapijos, išverstas į anglų kalbą ir atvestas į didžiosios Los Angeles šv. Kazimiero parapijos lietuvių svetainę. Negalėjau atsiplėšti nuo įspūdžio, kad simboline prasme tebesu Tolminkiemyje. Visos fizinės ir dvasinės aplinkybės tebekėlė tokią nuotaiką: ir šventės programa, ir aplinkui lietuvių klausytojai, ir pirmieji naujos knygos pirkėjai.

Vienintelis visoje šventėje kitatautis, su žmona atvykęs į angliško Donelaičio pristatymą, prof. dr. E. Tumienas atsivestas amerikietis, su kuriuo gavau progos susipažinti buvo vakarinės Los Angeles žydų poetų klubo pirmininkas. Pristatytas kalbėti, jis mus visus maloniai pakvietė atsilankyti į jų klubo literatūrinius pobūvius. Jo prkalba buvo tik tai, ką TV programose vadina "commercials"...



K. Donelaičio "Metų" angliškoji laida. L. Kančausko nuotrauka

Adelaidės Lietuvių Sąjunga, plėsdama bendruomeninius lietuvių Namus, šiam muziejui pristatė specialias patalpas, kuriose be muziejaus yra to paties Vanago vadovaujamas Lietuvių Archyvas, talpinąs visą prieinamą archyvinę medžiagą, liečiančią lietuvių įsikūrimą Australijoje ir lietuvišką veiklą plačiausia to žodžio prasme.

Nėra abejonės, kad muziejus laikui bėgant nuolat pasipildys naujais eksponatais.

Garbingą vietą muziejuje užima iš Lietuvos gautos valstybinės vėliavos, Lietuvos karių uniformos, atskirų asmenų perleisti ordinarai, lietuviškas gintaras, tautinės juostos, tautiniai drabužiai, lietuviškų pašto ženklų kolekcija, lietuviški pinigai. Muziejaus sienas gražiai puošia Australijos lietuvių dailininkų kūriniai, įspūdingas lietuviškas Rūpintojėlis (Ievos Pocienės kūrinys). Šie ir kiti čia išstatyti eksponatai nėra jaudinėlės muziejinės retenybės; jų galima rasti beveik visose lietuvių kolonijose ir lietuvių šeimose. Skirtumas čia tik tas, kad jie sutelkti vienoj vietoj, atitinkamai išstatyti ir lengvai prieinami visuomenei (Muziejus užregistruotas Pietų Australijos Turizmo Biure ir bus skelbiamas jo brošiūrose turistams). Tačiau kol kas yra ir du dalykai, kuriuos vargu ar kur nors kitur galima būtų atrasti. Jeigu kas nors norėtų juos pamatyti, turėtų važiuoti ne kur nors kitur, bet tik į Adelaidę. O tie eksponatai yra šitokie: Lietuviškų ir Lietuvų liečiančių medalių, ordinų, atsižymėjimo ženklų rinkinys, sudaręs 460 atskirų vienetų ir 1940 metų Lietuvos abonentų knyga. Jos kelionės istorija iki Adelaidės irgi labai įdomi. Kiek žinoma, laisvajame pasaulyje tokių knygų yra tik dvi: viena Šveicarijoje ir viena dabar Adelaidėje.

O tuos 460 medalių Jonas Pyragius rinko per paskutinius 40 metų. Adelaidės lietuvių muziejuje jie atsirado irgi dėl to paties supolimo, kad Jonas Pyragius apsigyveno ne kur kitur, bet Adelaidėje. Iš Amerikos lietuvių su šiuo rinkiniu arčiausiai buvo susipažinęs J.J. Bačiūnas. Kaip teko patirti, jis bandė tą retą rinkinį perkelti į Jungtines Amerikos Valstybes, tačiau rinkinio savininkas Jonas Pyragius, atrodo, jaučia didelių sentimentų ir nori nuolat būti galimai arčiau. Jis juo



VYTAUTAS KASIULIS

Paryžiaus kavinėje (aliejus).

sielojosi, juo rūpinosi visus keturiasdešimt metų. Juos rinkdamas, jis turėjo didelių asmeninių išlaidų, turėjo sunkumų juos saugodamas, perkeldinėdamas iš vietos į vietą. Nors jis

praeitį. O to paties Vilniaus užgrobiną primena ir Želigovskio žygiui atžymėti išleistas ženklelis su klasingu įrašu (Za nasza wolnosc i wasza...) Netoli jo yra klastas prime-

kiją ir Lydoje buvo suorganizuotas savo Legijoną, greičiausiai "žygiui į Lietuvą".

Peršokant prie dabarties -- du unikumai: Adelaidėje pagaminti (tik po vieną) medaliai lietuvių krepšinininkų gastrolėms Pietų Amerikoje ir Australijoje. Juose lietuvių krepšinininkų gastrose anglų kalba išskirti tekstai kiek rungtynių žaista ir kiek laimėta.

Mažai kas turbūt žino ir apie Augustinui Voldemarui pagerbti medalį, kuris nukaldintas Australijoje Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Adelaidės skyriaus iniciatyva. Jo nukaldinta apie 100 egzempliorių. Vienoj pusėj įrašyta "Augustinas Voldemaras 1883", o antrojo -- "Pirmas Nepriklausomos Lietuvos Ministris Pirmininkas 1918"; aplink -- "Sovietų išvežtas Sibiran 1940".

Jonas Pyragius gali sulaukyti jus ties dideliu skaičium žygorinių ir medalių, žmonėms ir įvykiams atžymėti ženklų, gali atskleisti didingus, kartais linksmus, kartais liūdnus praeities epizodus. Pavyzdžiui, ties nedaug sakančia juodais kraštais balta juoste su įrašu "Kurland" galima išgirsti vieno Lietuvos savisaugos batalijono tragediją, kai jis buvo Kurše apsupamas su besitraukiančiais vokiečių daliniais. Didelė to batalijono dalis žuvo, o būrys paspru-

(Nukelta į 6 psl.)



Jono Sobieskio medalis taikai su Maskva (1686) atminti.

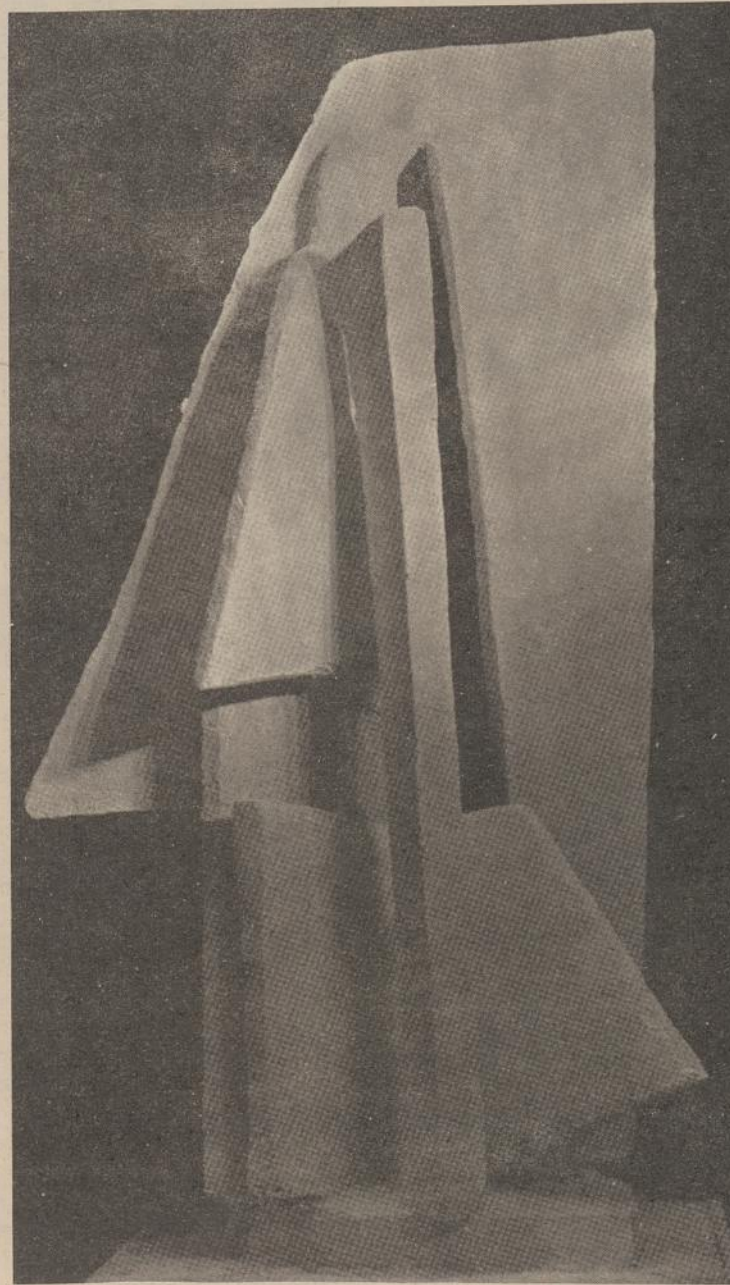
tą savo rinkinį saugojo, kaip pakį, vistiek kelių vertingų eksponatų yra nustojes. Tarp jų paminėtina Vytauto Didžiojo Ordino Žvaigždė, kurią pavogė vokiečių karininkas.

Medalius rinkti Jonas Pyragius pradėjo visai atsitiktinai, besikeisdamas su užsieniečiais sportininkais kulkiais ženkliukais, kurie būdavo išleidžiami didesnių sportinių parengimų progomis.

Šiame rinkinyje gana ryškiai atsispindi Lietuvos istorija. Rinkinyje galite rasti, atrodo, dar rankomis nukaldintą 1831 metų sukilimo medalį "Virtuti Militari". Šiuo medaliu buvo apdovanotas sukilėlių būrio vadas Troškūnas, kurį vėliau rusų kareiviai sugavo ir pakorė. Pyragius šį medalį gavo iš Troškūno vaikaitių, tarnavusių Lietuvos kariuomenėje jau nepriklausomybės laikais. Čia taip pat yra Napoleono medalis Vilniaus paėmimui (1812 m. liepos 12 d.) atžymėti, 1863 ir 1864 metų įvykių medaliai, Voronežo lietuvių gimnazijos abiturientų ženkleliai, Jono Sobieskio (Lietuvos Lenkijos karaliaus) medalis, nukaldintas atžymėti istorijoje žinomą Maskvos taiką. Vienoje šio medalio pusėje įrašyta: Pax Fundata Cum Moschis, o antrojo pusėj Lietuvos kancleris Oginskis ir Maskvos kunigaikštis Trubeckoj (jie šią taiką pasirašė). Daug prisiminimų sukelia asmeniniai Dariaus ir Girėno ženkleliai, kuriuos jie buvo prisilegę skrendant per Atlantą ir kurie buvo atrastiant jų drabužių lėktuvo sudužimo vietoj.

Vilniaus Universiteto 250 metų jubiliejaus medalis (Universitas Literarum Vilnensis), išleistas 1828 metais iškilmingai primena garbingą šio miesto

nanti Plečkaičio legijono karių diržo sagtis su Jogailaičio vytimimi. Kaip žinoma, po Tauragės "pučo" Plečkaitis pabėgo į Len-



JUOZAS BAGDONAS

Skulptūra

Myk. Venclauskas

BALTIJOS ŽUVĖDRA

Tesikia baltus perlus Baltija sena, Ir mišlingai gaudžia Jos amžių daina.

Klausos senos pušys, Pakrantėj sustingę, Tik balta žuvėdra Klykia gaudulingai.

Skrenda ji už kopų, Ties kalvom suklykia, Kur šiandien ir ženklų Jau nebėra likę,

Kur pirkia kadaise Dairės tarp pušynų, O joje močiutė Sūnus tris augino.

Trys mergelės jaunos, Kaip gėlės šilainėj, Trys sūneliai šaunūs Žiedus jau sumainė.

Ir visi pakilo, Ištempė bures - Reikės kelti puotą, Pirtį šilkų skaras.

- Sūnaitėliai mano, Negande esmi: Nelaiku pakilot - Jūra nerami...

- Kas mums jūrų bangos? - Vėtroj grumtis pratę! - Pati laimė šaukia Paskubėt, mamate!

Ir visi išklydo Į bangas, į tolį. Gaudė audros. Širdo Jūra neramuolė.

Tris dienas vaitojo Viesulai išlėję, Tris dienas ten daužė Bangos kranto smėlį.

O kai jau nutilo Jūra išsiliejus, Liūdną liūdną gaudą Nešė šaltas vėjas:

Nebegrižo laivas Į krantus baltuosius... Trys mergelės jaunos Verkė ten - kur guosis?

Slinko dienos ilgos, Sunkios ašaringos - Visos trys patyliais Iš pakrančių dingo.

Tik sena motulė Pajūry rymojo, Skausmas temdė tolius, Ūkanom užklojo.

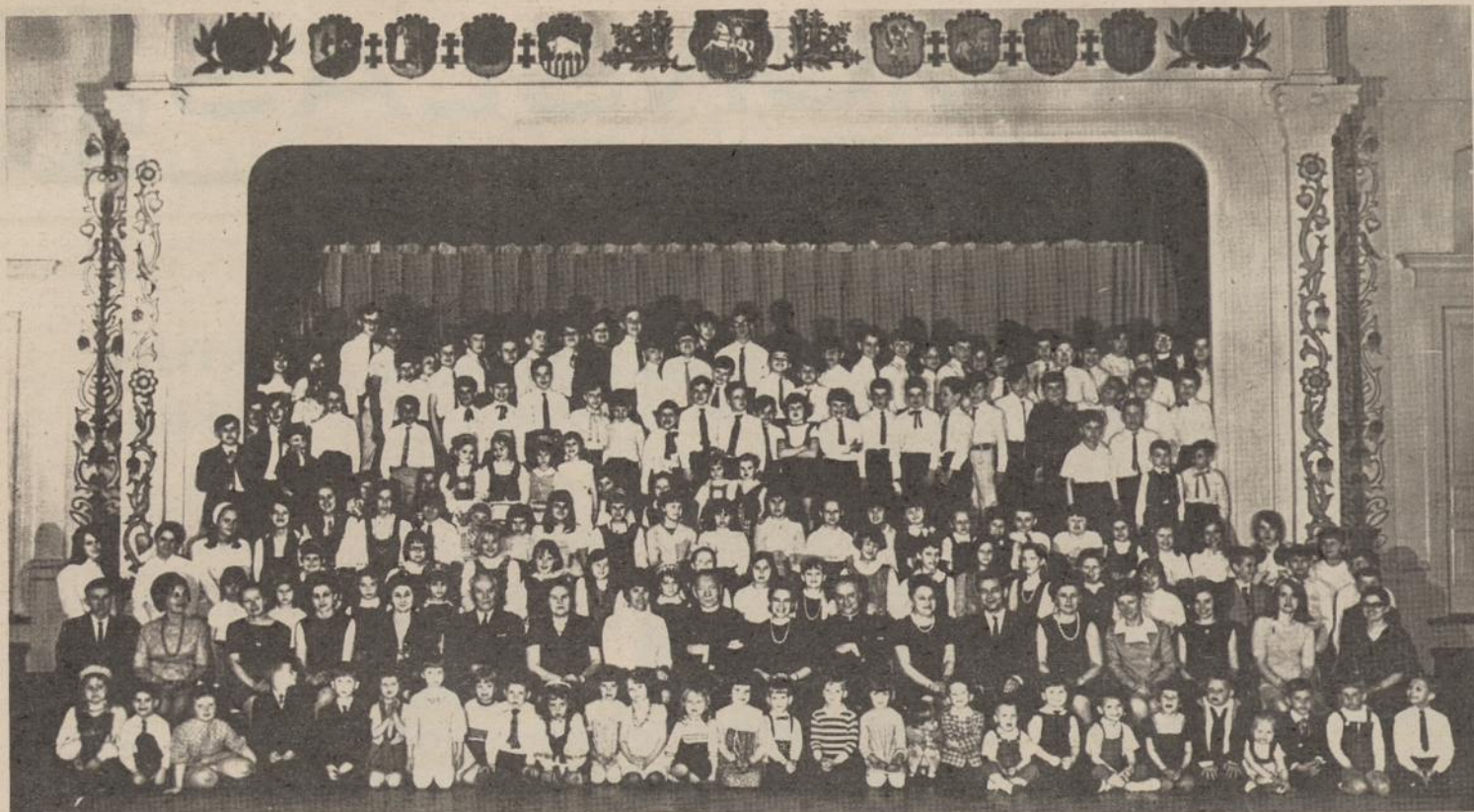
Žiebės aušros, geso - Ji nebeperėjo Į tuščią pirklę Tarp pušų ir vėjų.

Gal dievai pagailo Vieniškai palikus - Ji staiga iš skausmo Žuvėdra sukliko.

Ties bangom pakilo, Baltais sparnais mojo... Ir tenai kas metai, Kai jūra vaitoja,

Baltijos pakrantėj Klykauja užklydus, Kur sūneliai žuvo - Laimė jos pražydus.

Baltas laivas plaukia, Nuplaukia pro šalį, Suklinka žuvėdra: - Ne, ne jos sūneliai.



RAMOVĖNŲ VASAROS IŠVYKA

L.V.Sąjungos Ramovė surengtą poros dienų išvyką atidarė C.V. pirmininkas, gener. S. Dirmantas, savo kalboje pasveikinęs suvažiavusius ramovėnus, priminęs jų duotą Lietuvos kario priesaiką ir pakvietęs visus darbus ir jėgas pašvęsti kovai už Lietuvos laisvę.

Vakariinės metu kalbėjo Kūrėjų Savanorių vardu -- gener. M. Rėklaitis, LDK Birutės draugijos vardu -- Z. Juške-

vičienė, Laisvės kovotojų pulk. M. Naujokas, L. Fondo -- pulk. A. Rėklaitis, Detroito Ramovės skyr. -- maj. Šepetys, Grand Rapids -- leit. Turūta, Chicagos R. skyr. -- pirm. kapt. A. Juškevičius. Į išvyką atvyko -- ją vizitavo -- P.L.B. pirmininkas J. Bačiūnas ir kun. Tėv. Borevičius. J. Bačiūnas savo kalboje pasisakė prieš betkokią ir betkokia forma vykstantį organizuotą ryšį su pavergta tauta. Kvietė ramovėnus stoti į atvirą kovą prieš neklaužadas -- rezistencijos išdavikus. Kun. Borevičius konstatavo faktą, kad šių dienų išeivija yra pakeliui į pasimetimą. Kvietė ramovėnus imtis misijos sulaikyti šį neigiamą lietuvių tautai žalingą vyksmą.

Išvykos organizatoriai nepraleido progos paminėti -- pagerbti klasišką Putiną. Pagerbimą pravedė Z. Juškevičienė, pakvietusi visus atsisostojimu ir tyla pagerbti mirusių rašyto-

jų, pristačiusi Putino kūrybą, apžvelgusi jo nuėitą gyvenimo kelią. Drauge su mok. M. Pėteraitiene paskaitė keletą Putino eilėraščių. Dalyviai šią programos dalį išklause susikaupę rimties dvasioje.

Sekant išvykos vyksmą aiškiai matėsi, kad rengėjai turėjo du pagrindinius tikslus: pabuvoti gamtoje ir pasitarti organizaciniais reikalais, artėjant L. valstybės atkūrimo sukačiai.

VIRŠUJE: Maironio lituanistinės mokyklos Brooklynemokiniai su mokytojais užbaigus 1967 mokslo metus.

R. Kisieliaus nuotrauka

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ MUZIEJUS

(Atkelta iš 5 psl.)

ko į Švediją, bet švedai ir jį išdavė rusams. Nedaug to batalijono vyrų išsigelbėjo, o jiems kaip ir kitiems iš to apsupimo pasprukusiems, buvo paskirta ši kukli, laidotuvių kaspiną primenanti juostelė, kurią jie galėjo nešioti ant karinės uniformos rankovės.

Visi eksponatai, dabar prieinami pamatyti kiekvienam besilankančiam Adelaidėje.

V. Radzevičius



Vilniaus užgrobimo medalis Želgionio klastai atžymėti.

HELP WANTED MALE

DIE MAKERS and first class set-up men for: 4-slide machines, springs coiling machines, torsion coiling and punch press departments. Good working conditions, top wages, fringe benefits, profit sharing and insurance coverage for time lost due to sickness and accident.

Grand Haven is a progressive community that has top rated schools, churches, and recreational areas.

AUTOMATIC SPRING PRODUCTS CORP.

803 Taylor Street
Grand Haven, Michigan

(72-74)

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.



PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President



VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žoluma; ATLANTO vanduo šildo mas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietuviška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias sąlygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, kroketas.

Vakare TĖVAMS išvykus prižiūrėti vaikai.

SEZONĄ PRADĖJOME BIRŽELIO 18 D.

MEŠKA

42 BEACH STREET

MONUMENT BEACH

CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

tuto pakeitimo klausimai, L. Laisvės kovų istorijos reikalais. Visi darbotvarkės punktai ir pats posėdis akcentavo daugiau suvažiavimą, nei kokią išvyką...

Darbo posėdžiui pirmininkavo pats C.V. pirmininkas, gener. S. Dirmantas, sekretoriavo -- majr. J. Gaižutis. Genr. S. Dirmantas pirmiausia padarė pranešimą iš Ukrainiečių Karių veteranų suvažiavimo, Minnesotoje, kur jis atstovavo LVS Ramovę. Pranešimas buvo vaizdus ir konkretus. Pulk. K. Dabulevičius pateikė susirinkimui asmeniškus ir CV planus ir užmojus, kaip vaizdžiau, prasmingiau ir plačiau atžymėjus L. valstybės 50-čio sukaktį. Susirinkimo dalyviai pateikė dar savo gana pozityvių pasiūlymų sukačiai atžymėti. Siūlyta Lietuvos laisvės pergalingų 1918 m. kovų scenas atvaizduoti drobėje, skelbiant konkursą dailininkams. Rengiamą išleisti Lietuvos Laisvės kovų istoriją pasistengti išleisti sukačtuviniais metais. Siūlyta išryškinti lietuvių karių karžygiškumą istorijoje atvaizduojant ne tik ginklo kovą už Lietuvos laisvę, bet taip pat diplomatinę ir kultūrinę kovą.

Posėdis buvo darbin-

Z.J.

gas, gyvas, rėmėsi kultūrinės veiklos reikalais. Posėdyje kalbėjo -- darė siūlymus, reiškė savas nuomones, be anksčiau minėtų dar pulk. A. Rėklaitis, pulk. M. Naujokas, majoras J. Gaižutis, maj. Šepetys, maj. Ruseckas, lt. Turūta, Leknickas ir kiti.

Darbo posėdžiui pasibaigus, gener. M. Rėklaitis, pirmininkaujantis pakviestas, skaitė paskaitą tema: Karo įvykiai Artimuose Rytuose -- Izraelio - Arabų karas. Paskaita parengta kruopščiai ir perduota patraukliai.

Bendri suvažiavusiųjų pietūs buvo paskutinis oficialus dienotvarkės punktas. Kadangi tai buvo Tėvo diena, tad čia buvo pagerbti ir esami tėvai -- sugiedota Ilgiausių metų.

Išvažiavimą organizavo LVS Ramovė Centro ir Chicagos sk. valdybos, kartu su komitetu. Išvyką pravedė CV sekretorius leit. E. Venigianskas. Išvyka įvyko š.m. birželio 17-18 d.d. Michigano valstijoje, puošnioje lietuvių vasarvietėje -- Pottawatamie. Išvykoje dalyvavo be pačių rengėjų birutininkės ir svečiai -- viso virš 60 asmenų.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.



PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President



CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Nuo liepos 1 d. Dirva pasirodys du kartu į savaitę. Kaip ir kiekvienais metais, ryšium su Dirvos tarnautojų atostogomis, liepos ir rugpjūčio mėnesiais Dirva pasirodys du kartu į savaitę, trečiadieniais ir penktadieniais.

Ryšium su JAV nepriklausomybės švente liepos 4 d., tą savaitę Dirva pasirodys tik vieną kartą — penktadienį, liepos 7 d. laida.

• Dr. D. Degesys ir ponis praėjusią savaitę buvo išskridę Chicagon dalyvauti tragiškai žuvusio Juozo Leimono laidotuvių.

• Tėvas G. Sabataitis, S. J., pakeliui iš Washingtono į Čicagą, sustojo Clevelande pas savo tėvus Sabataičius ir ta proga atsilankė Dirvos redakcijoje, kur buvo išsikalbėta jo vadovaujamo Lietuvos Informacijos Centro klausimais.

• Inž. A. Pautienius, ilgesnį laiką energingai vadovavęs ALT Clevelando skyriui, pasitraukė iš ALT valdybos ir iš Konservatorių Klubu narių.

• Specialūs CTS autobusai nuveš jus į Laisvės Festivalį, kuris įvyks liepos 4 d. Edgewater Park paplūdimio rajone.

Iš Public Square autobusai vyks pradėdant 6:15 val. vak., o grįš po 10 val. vak. Kaina — 10 c.

Specialūs autobusai turės amerikoniškas vėliavėles.

Taigi, savo automobilius galite palikti bet kurioje miesto aikštėje, geriausia prie Rapid Transit, o į festivalį vykti su CTS autobusais.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

• Cezaris Modestavičius, buv. ALTS Valdybos narys, ir ponis praėjusią savaitę iš Čicagos atvykę čia savo giminių ir artimųjų draugų aplankyti.



SETH TAFT renkamas rašus petijoms kaip respublikonų kandidatas į Clevelando miesto burmistro vietą.

Tik priklausą respublikonų partijai gali pasirašyti jo petiją. S. Taft gali apsispręsti kandidatuoti ir kaip nepriklausomas kandidatas. Tai priklausys nuo to, ar atsiras pirminiams rinkimams dar ir kiti kandidatai iš respublikonų.

Prezidentas W. H. Taft buvo jo senelis, o žinomas JAV Senatorius Robert A. Taft — dėdė. Ir Seth Taft yra aktyviai įsijungęs į šio krašto politinį gyvenimą. Kandidatuodamas į svarbų Clevelando miesto burmistro postą, Seth Taft

HELP WANTED MALE

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
Cleveland, Ohio
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you.

JULY 1967

S	M	T	W	T	F	S
						1
1	1	1	1	1	1	1
1	1	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	30	24	31	25	26	27
				28	29	

Naudojame šį kalendorių nuošimčių apskaičiavimui.

Liepos mėn. atidarę taupymo sąskaitą ar ją papildę iki 10 dienų — gaunate nuošimčius nuo 1 d.

Mes padedame jūsų pinigams augti saugiai ir su didžiausiu bankams nuošimčiu, 4% į metus, apskaičiuojant ir išmokant kas pusmetį, sąskaitoms, išlaikytoms bent metų ketvirtį.

Taigi, davę 10 papildomų taupymui dienų, prašome naudotis — kiekvienoje iš 78 Cleveland Trusto įstaigų.

Federal Deposit Insurance Corporation Narys

Cleveland Trust

OHIO DIDŽIAUSIAS BANKAS

OPEROS DEŠIMTMEČIO POKYLIS

Operos dešimtmečio pokylį, kuris buvo South Shore Country klubo, visi, kurie išdainavo operoje 10 metų arba joje dirbo bei buvo su ja, Operos Globėjų Marijos ir Antano Rudžių buvo apdovanoti puikiais do-

vanomis. Jas gavo choro narys Ilona Dapkienė, Marija Dičpinigaitienė, Rūta Graužinienė, Julija Ivanauskienė ir Margarieta Momkienė. Toliau dovanas gavo dirigentas Aleksandras Kučiūnas, išdirigavęs 10 metų, režisierius Kazys Oželis, chormeisteris Alfonsas Gečas, dailininkas Vytautas Virkau ir spaudos komisijos pirmininkas žurn. Vladas Būtenas. Iš solistų buvo apdovanoti Danutė Stankaitytė, Algirdas Brazis, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis. Choro nariai vyrai, kurie pradėjo statyti operas, praktiškai jau daugiau dainavę negu 10 metų, tapo apdovanoti Antanas Antanavičius, Petras Čelkis, Juozas Dūdėnas, Antanas Grina, Leonas Kalvaitis, Vytautas Kupcikevičius, Vincas Mardosas, Jonas Mockaitis, Pranas Olis, Vacys Petrauskas, Vytautas Radžius, Julius Savrimavičius, Kazys Skaisgirys, Vladas Stropus, Vladas Vaišvila, Vincas Vaitkevičius ir Liudas Zurlis. Moterys gavo auksinę apyrankę su rėžėliu, o vyrai — auksinius rankogaliams segtukus. Juose yra įgraviruota kiekvieno asmens monograma, de-

šimtmečio metai ir Operos oficialus ženklas. Tas pačias dovanas "gavo" ir Marija Rudienė su Antanu Rudžiu, kurie Chicagos Lietuvos Operą efektingai globoja jau dešimtį metų.

HELP WANTED MALE

DRIVERS-TRACTOR TRAILER
IMMEDIATE HIRING
Must have New York state class-
license or equivalent, and be able
to pass ICC physical. Apply
SCHWERTMAN TRUCKING
CO., OFFICE
Route 23B
Hudson, New York
(71-82)

Gilchrist's

FURNITURE FINISHER

Permanent opening for person ex-
perienced in all types of furniture
repair and finishing. Excellent start-
ing salary and company benefits.

Apply to
Mr. Thirkell

RANDOLPH DISTRIBUTION CENTER
Rt. 139 & Mazzeo Drive
Randolph, Mass.
An Equal Opportunity Employer
(73-75)

1st Class DIE SINKERS

Forge Shop Die Room. Prefer some
deckel experience. Steady work.
Good overtime.

Ed. Keller
HERCULES FORGING CO.
13600 Girardin Detroit, Mich.
313 — 365-8000
(72-74)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Vairuotojas laukia!



CTS PILGRIMAGE TOUR

I FRANK, OHIO
SEKMAI, LIEPOS 9

Junkitės prie tūkstančių pil-
grimų kelionei į Gulestingos-
sios Motinos šventovę spal-
vingame Frank, Ohio. Tai ne-
užmirštami įspūdžiai visai še-
mai!

Autobusai išvyksta iš Public
Square tarp 8:30 ir 9 val. ry-
to. Paskutinis autobusas iš
Frank grįžta 5 val. p. p.

Suaugusiems bilietai \$3.00.
Vaikams iki 12 m. amžiaus
\$1.75. Užsakykite bilietus iš
anksto siunčiant čekį CTS
Fun Tours, 1022 Carnegie
Ave., Cleveland, Ohio 44115.
Arba įsigykite CTS Informa-
cijų Kioske, Public Square.

WELCOME ABOARD!

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770



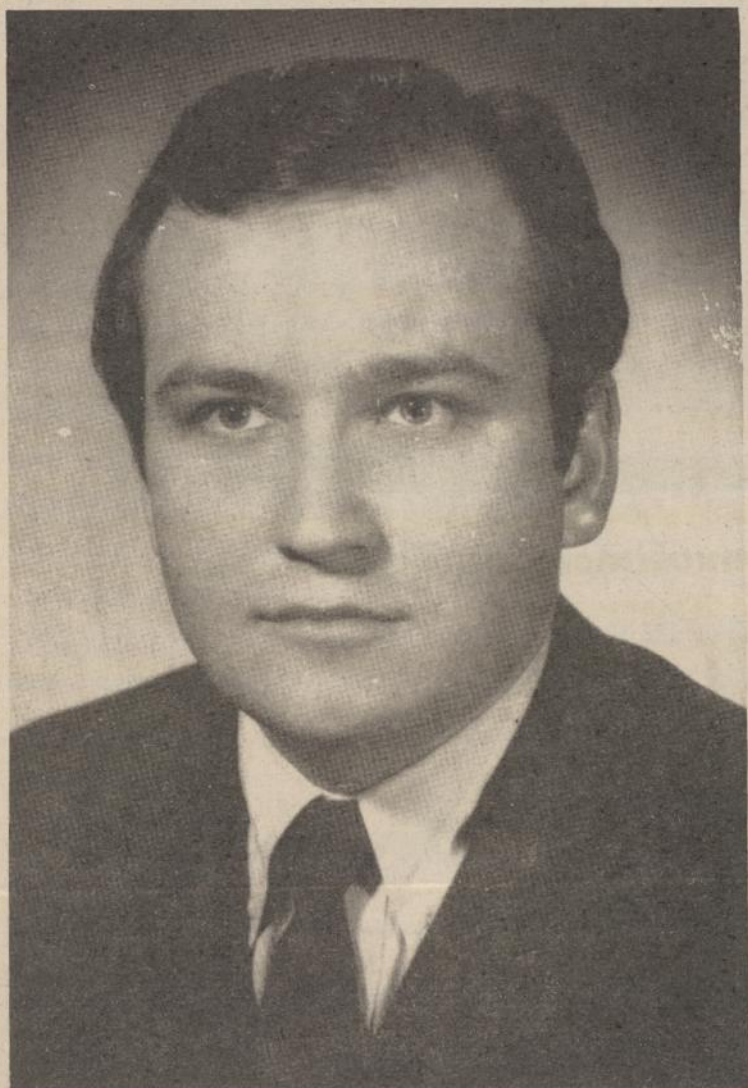
Baltimorės radijo valandėlės gegužinė birželio 18 d. Jukšienė, Pečiulienė ir Karevičienė laimingos laimėtomis dovanomis. Į gegužinę atsilankė virš 800 svečių.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAUNĄ GYDYTOJĄ

VIDĄ NEMICKĄ PASITINKANT



Dr. Vidas Nemickas

Lietuvių gydytojų šeima išsivijoje susilaukė dar vieno jauno nario. Šių metų birželio mėn. 11 dieną Chicagoje, Loyolos universitetą baigė ir medicinos gydytojo diplomą gavo Vidas Nemickas.

Daktaras Vidas Nemickas gimęs Lietuvoje, Rokiškyje, pačiame karo audrų sukūryje, 1942 m. liepos mėn. 29 d. Jį mažutį tėveliai Elena ir Romualdas ant rankų išnešė į tremtį. Vaikystės dienas praleido stovyklose ir jaunutis pasiekė Ameriką. Mokėsi Šv. Pranciškaus katal. pr. mokykloje, Bishop Noll aukštesnėje mokykloje.

Medicinos mokslus pradėjo ir juos tęsė Indianos ir Chicagos universitetuose. Mokslą baigia ir gydytojo diplomą gauna Loyolos universitete.

Jaunasis gydytojas Vidas turėjo didelį palinkimą ir norą būti daktaru. Medicinos mokslai jį be galo viliojo ir gal dėl to jis visas jėgas šiam mokslui ir skyrė, kasmet kopdamas į sekmingą baigmę. Moksle pasižymėjo rimtumu, darbštumu ir dideliu pasiryžimu.

Gavęs diplomą, dr. Vidas jau išvyko į Californiją, Los Angeles miestą, kur County ligoninė-

je atliks praktiką, o po to mano ir pasilikti nuolatiniame apsigyvenime.

Ta proga dr. Vido tėveliai Elena ir Romualdas Nemickai suruošė kuklias vaišes, į kurias atvyko dr. Vido dėdė uolus visuomenininkas dr. Bronius Nemickas, artimieji ir kaimynai.

Jaunam gydytojui palinkėta daug laimės, sekmingų darbo metų, niekada nenuotolti nuo didžiųjų žmoniškumo principų ir su didele meile artimui budėti sunkioje, bet garbingoje žmogaus sveikatos ir gyvybės saugojimo sargyboje. Taip pat visada pasilikti lietuviškame pasaulyje, kuriam gyvena, dirba ir aukojasi ir jo tėveliai Nemickai.

Pažymėtina, kad E. ir R. Nemickų šeimoje du sūnūs ir duktė pasirinko medicinos mokslus ir juos sėkmingai baigė.

Prieš šešetą metų Loyolos universitete medicinos mokslus baigė sūnus Rimgaudas. Atlikęs karinę tarnybą kaip gydytojas, vėl specializavosi Illinois universiteto ligoninėje širdies ligų srityje, o nuo liepos mėn. 1 d. sugrįžta į Chicagos universitetą, Billings ligoninė, kaip širdies ligų specialistas.

Prieš trejetą metų duktė Dalia sėkmingai baigė Xavier Kolegiją bakalauro laipsniu, įgydama registruotos medicinos sesers vardą. Dalia dirba savo igytoje profesijoje.

Nemickų šeima, kad ir sunkaus darbo naštos slegiama, sugebėjo savo vaikams užtikrinti šviesią gyvenimo ateitį ir jų viltys išsipildė. Vidas, Dalia ir Rimgaudas niekada nepamirš tėvelių pastangų ir liks dėkingi, tuo pačiu suteikdami ir tėveliams tyro džiaugsmo.

Naujam daktarui Vidui sėkmės gyvenimo metuose.

J. Janušaitis

7 SKIRTUMAI

1. Kairėje esančio kareivio apatinė lūpa storesnė; 2. Gilumoje stovinčio kareivio matyti kairioji koja; 3. Kareivis sukar du dešinėje turi ūsus; 4. Jo kairiosios rankos linija išryškinta; 5. Žody "Thermophyles" raidė turi ilgesnę apačią; 6. Dešinėje karda yra kitos formos; 7. Apačioj dešinėje kareivio šalmas turi skiauterę.

SKAUTAI AKADEMIKAI RUOŠIA SUVAŽIAVIMĄ

Akademiniis Skautų Sąjūdis ruošia suvažiavimą - stovyklą š.m. liepos mėn. 1-4 dienomis Pottawattamie Resort, Benton Harbor, Mich. Yra numatyta turininga ir įdomi trijų dienų programa, į kurią įeina paskaitos, simpoziumai, jaunųjų rašytojų literatūros vakaras, laužai ir kitokios idomybės. Suvažiavime dalyvauti kviečiami netik skautai akademikai, bet ir svečiai. Iš anksto užsiregistruvusiems dalyviams bus parūpinta nakvynė ir maistas.

Fil. Eug. Vilkas, Akademiniis Skautų Sąjūdžio Vadijos pirmininkas labai rūpinasi, kad suvažiavimas būtų gausus, sekmingas ir darbingas. Jis neseniai grįžo iš Japonijos, kur turėjo idomių ir naudingų susitikimų su Japonijos skautų vadais. Tikimasi suvažiavime išgirsti jo tenai patirtus išpučius.

Suvažiavimo programą ruošia tam sudaryta speciali komisija, kuriai vadovauja fil. Dalia Talat-Kelpšaitė.

Užsiregistruoti dargalimas pas E. Vilką, 12601 S. Stewart St., Chicago.

LOS ANGELES



• Ilmara Mažeikaitė sėkmingai baigusi Los Angeles, California State College Bachelor of Arts in Psychology laipsniu. Toliau sieks Masters in Computer field laipsnio.

TORONTO

• Vyr. jūrų sktn. Vladas Šarūnas, netikėtai nuo širdies smūgio birželio 22 d. miręs Toronte. Iškilmingai buvo palaidotas lietuvių Sv. Jono kapinėse.



GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Vila jau atidaryta ir priima svečius vasarajimui. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ — MARIJA JANSONAS
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655.
Tel. (617) 428-8425.

Vila vasarajimui atidaryta iki rugsėjo 15 d.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

NEW YORK

ALT S-GOS I IR XI SKYRIŲ SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos I-sis ir XI-sis skyriai saukia narių ir bendraminčių susirinkimą š. m. birželio mėn. 30 d., 7 val. vak. Amerikos Lietuvių Atletų Klubu patalpoje, 1332 Halsey St., Brooklyn.

1. Atstovų pranešimai apie įvykusį š. m. birželio 3-4 d.d. Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos ir Vilties Draugijos suvažiavimą Chicagoje. Diskusijos ir klausimai susieti su seimu.

2. Simpoziumas - alutis, tautinės ideologijos diskusijos ir įvairūs reikalai. Šis bendras abiejų skyrių susirinkimas yra paskutinis prieš vasaros atostogų 3 mėnesių pertrauką.

Skyrių valdybos kviečia visus skyrių narius ir bendraminčius šiame svarbiame susirinkime dalyvauti.

• Ona Labanaukaitė iš Putnam, Conn., LIETUVIŲ FONDO valdybai rašo: "Labai nuoširdžiai atsiprašau, kad tik dabar tepajėgiau išsipirkti Lietuvių Bendruomenės pasą — tap-

ti Lietuvių Fondo nariu. Dar labiau atsiprašau, kad mano įnašas tesiekia tik \$100.00. Bet kaip surasti tokį magišką žodį, kurs mus visus įtikintų, jog visiems mūsų lietuviškiems reikalams aprūpinti reikalingus pinigus galima, ir tai be skausmo, sutelkti tik tada, kada didžioji dauguma aukos po mažai, o ne mažytę mažuma po daug. Kol šios paprastos tiesos neįgyvendinsime, savo lietuviškųjų reikalų iš merdėjimo padėties neišvesime. Atsiprašau už "pamokslą", bet ta kryptimi jau reikėtų pradėti auklėjimo darbą. Pirmoji turėtų pradėti Bendruomenė, įpilietindama solidarumo mokesčių".

LF adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

• Nuo liepos 1 d. Dirva pasirodys da kartu į savaitę. Kaip ir kiekvienais metais, ryšium su Dirvos tarnautojų atostogomis, liepos ir rugpjūčio mėnesiais Dirva pasirodys du kartu į savaitę, trečiadieniais ir penktadieniais.

Ryšium su JAV nepriklausomybės švente liepos 4 d., ta savaitę Dirva pasirodys tik viena karta — penktadienį, liepos 7 d. laida.

HELP WANTED MALE

FITTERS

DAY AND NIGHT SHIFTS
Steady work. Overtime & benefits.
CUSTOM FABRICATORS
15720 DALE, DETROIT, MICH.
5 MILE-TELEGRAPH AREA
(67-76)

1ST CLASS SKILLED

O. D. GRINDER

CUTTER GRINDER

For cutting tool manufacturer. Must be experienced. Steady, with liberal benefits.

RID ARROW TOOL CO.
Call 313 782-2123

(74-78)

HELP WANTED FEMALE

PUBLIC HEALTH NURSE—Graduate in public health nursing for employment in the city health department. Starting salary \$6318 or higher depending on qualifications. Scheduled increases plus liberal fringe benefits. Write for standard application blank to City Personnel Dept., 404 City-County Bldg., Madison, Wisc. 53709. 608-266-4615.

(72-81)



Lietuvių kryžiaus dedikacijos iškilmėse birželio 17 d. New Yorko parke, dalyvavo gausus būrys lietuvių. Nuotraukoj iškilmėse dalyvavę: Lietuvos konsulas New Yorke A. Simutis, Mrs. Linkhorst, New Yorko miesto atstovas, kun. N. Trepša - lavis, prel. J. Balkūnas, Estijos konsulas A. Linkhorst, iškilmėse taip pat dalyvavo ir VLIK pirm, dr. J. Valiūnas, kuris pasakė kalbą. R. Kisieliaus nuotrauka

Sktn.

VLADUI ŠARŪNUI

staiga mirus Toronte, jo žmonai ALDONAI, šeimai, seserims ir visiems artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą

Bostono Nemuno
Tuntas

Sktn.

VLADUI ŠARŪNUI

staiga mirus, jo seseriai sktn. NELEI MOCKUVIENEI su šeima ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

E. ir J. Krygeriai